

België - Belgique
P.B.
8400 OOSTENDE 1
3/4637
P 706130

LEVEN EN WERKEN
VAN CPT. ARSEEN BLONDÉ

JONGENS KIEZEN VOOR DE VISSERIJ

Stephanie Maes
Provinciaal Ankerpunt Kust
Wandelaarskaai 7
8400 Oostende

*Visserismeisjes:
De foto's!*

78ste jaar • verschijnt maandelijks • nr 11
4 november 2011 • 3,99 euro
afgiftekantoor Oostende 1
Niet bestelbare exemplaren terugbezorgen aan HVB
Brusselstraat 12 te B-8450 Bredene
Danke postman / -vrouw

De 500 woorden van Nicole.

Nicole Derycker is een geboren Oostendse, dochter en kleindochter van vissers. Tot haar 27ste woonde ze in de Stad aan Zee, daarna spoelde ze weg naar Brugge en Antwerpen en belandde uiteindelijk in Watou. Ze publiceerde onlangs haar tweede jeugdboek, *Kus uit India*. Voor HVB schrijft ze maandelijks een column in minder dan 500 woorden.

Moeder en zoon

Over de stad en de haven hangt een potdichte mist, je kunt nauwelijks tien meter voor je uit zien. Terwijl ik het staketsel oploop, klinkt de misthoorn steeds dichterbij. De zee is volledig door de wollige nattigheid opgeslokt, de door hoge flatgebouwen afgeboorde dijk onzichtbaar. Schimmen doemen op, de jassen dicht om zich heen geslagen, de stemmen gedempt. Als om het kille gevoel van verlatenheid nog te versterken weerklinkt in de verte het beieren van een kerkklok die een uitvaart aankondigt. Een zwaarmoedig bericht van aan de wal. Ik schrik van de enorme silhouet van een cargo die vlak langs de reling geruisloos de havengeul binnenglijdt. Een meeuw krijst.

Als ik bijna aan het uiteinde van het staketsel kom, zie ik een vrouw van middelbare leeftijd en een jonge man op mij toekomen. Ik ben er meteen van overtuigd dat ze moeder en zoon zijn. Dikwijls kan je aan minieme dingen zien welke band er tussen twee mensen is: ouder en kind, broer en zus, echtgenoten, minnaars, vrienden, kennissen ... Onbewust vang je de blikken en gebaren op, de afstand die ze tussen elkaar bewaren of juist niet en je vermoedt hoe onbekende voorbijgangers zich tot elkaar verhouden.

Moeder en zoon dus. Ik moet onwillekeurig glimlachen om het verschil tussen die twee. Zij: fijn gebouwd, elegant gekleed, ogen en mond opgemaakt, de gelakte haren glinsterend van het vocht. Hij een grote lobbos. Brede afzakkende schouders, verwarde bruine haardos, loshangende korte jas over te wijde broek, zware schoenen met rubberen zolen. Zij trippelt aandoenlijk snel op hoge hakken om hem bij te houden.

Terwijl ze langs me heen lopen hoor ik zijn luide stem met het zware, boerse accent. Zij knikt, begrijpend glimlachend. Ik draai me om en bekijk haar rechte rug, zijn lompe gang, de voeten breed uit elkaar, bonk, bonk, bonk, bonk.

Heeft dat frêle vrouwtje werkelijk deze struise kerel gebarnd? Verrast zie ik hoe hij een arm om haar schouder legt en haar heel even tegen zich aantrekt. Ze zal wel blij zijn met hem, bedenk ik. Misschien kan ze lekker uithuilen op zijn schouder als ze verdriet heeft. Ze hoeft zich alvast geen zorgen te maken dat haar schmink dan zijn kleren bevuilt, dat zal hem worst wezen. Misschien tilt hij haar op als een klein meisje als ze iets te vieren hebben. Misschien knapt hij allerlei lastige klusjes voor haar op. Heel waarschijnlijk is ze fier op haar beer van een zoon en hij op die knappe moeder van hem die zo uit een damesblad lijkt gestapt. Ik ben er bijna zeker van dat het zo is. Ook dat kan je zien aan hoe mensen met elkaar over een staketsel stappen: in welke mate ze elkaar mogen.

Ik stop en blijf een tijdje over de reling turen. Ik kan al enkele meters verder zien dan daarnet. Straks breekt de zon door, denk ik.

Nicole Derycker

foto: Jo Clauwaert

HVB
78
VRISSE
HET VISSERIJBLAD

HET VISSERIJBLAD

Onafhankelijk magazine
van de zee
ISSN: 0776-6912

MEDEWERKERS:

Jo Clauwaert, Robert Coelus,
Walter Debrock (+), Nicole Derycker,
Juil De Vocht, Zio Joris De Voogt,
Don Fabulist, Peter Flynn, Peter
Holvoet-Hanssen,
L.A. Inghelbrecht, Frank Neyts,
Jef Klausning(+), Antoine Légat, Marc
Loy, Chris Meyers, Geert Cyriel
Tavernier, Flor Vandekerckhove,
Louis Vande Castele,
Jacques van Harten, Katrien Vervaele,
Guido Walters (+).
Gasten: Amsab, Ragnar Brouwers,
Kevin Eerebout, Bo Morbee, Jason
Savels, Maren Senepart, Eddy Serie,
Joris Surmont, Geert Walgraeve

Redactie te bereiken op

0474 53 88 00

E-mail: het.visserijblad@telenet.be

www.visserijblad.be

V.u.: Flor Vandekerckhove
Brusselstraat 12, Bredene

UITGEVERIJ:

VZW Liefkemores.

Redactie, publiciteit en

alle correspondentie:

HVB, Brusselstraat 12,
8450 Bredene

Omslagfoto: Jason Savels

Losse nummers: 3,99 euro

Abonnementen!

* Jaarabonnement België

(12 opeenvolgende nummers startend
vanaf de betaling) door overschrijving
van 29,75 euro op rekening
384-0596581-18 van
Het Visserijblad, met vermelding
abo HVB.

* Jaarabonnement Nederland

(12 opeenvolgende nummers, startend
vanaf de betaling) door overschrijving
van 52,00 euro op
de Belgische ING-rekening van
Het Visserijblad (IBAN):
BE50 3840 5965 8118
(BIC): BBRUBEBB.
Vermelding: abonnement HVB.

OVER DE WAL EN DE ZEE

In alle steden kennen we wijken die achterblijven; verwaarloosde huizen, een verarmde bevolking, gesloten winkelpanden en welig tierend onkruid dat er de straten ontsiert; wijken waar de straatkuiser niet meer passeert. Dat gaat zijn gangetje - laissez faire, laissez passer - tot die wijken voldoende rijp (zeg maar rot) zijn om er zonder veel weerwerk tabula rasa te maken. Projectontwikkelaars mogen daar dan megaprojecten ontwikkelen die tot gevolg hebben dat ook de restbevolking uit zo'n wijk verwijderd wordt, wegens onbetaalbaar. De vrijgemaakte plaats wordt er ingenomen door *the young, the rich and the beautiful*.

Een goed voorbeeld is de Oostendse oosteroever, in het hart van de Oostendse visserij, waar de verwaarlozing al decennia lang voor iedereen duidelijk zichtbaar is. Nu ontplooit zich ook daar een project waarbij de wijk een soort Knokke-Le Zoute moet worden, met luxeappartementen à volonté, met een uniek zicht op zee en met plaats om het jacht voor de deur te parkeren. En wees er maar zeker van dat de straten in die nieuwe omgeving regelmatig gekuist zullen worden.

Wat aan de wal gebeurt, grijpt ook op zee plaats; ook in de visserij. Net zoals dat met de verwaarloosde stadswijken gebeurt, zo wordt ook de lang verwaarloosde zee langzaam maar zeker klaargemaakt voor de meest kapitaalkrachtigen. Schippers krijgen hun onderneming niet meer gefinancierd en hangen de netten aan de kaai, vissers verlaten de sector. Sinds we 22 jaar geleden HVB begonnen uit te geven, hebben we het aantal schepen zien verminderen van meer dan 200 tot een tachtigtal. Binnen afzienbare tijd wordt de quotakoek op zee nog verdeeld onder een vijftigtal resterende reders. In de havens wordt de aanvoer nu al quasi gemonopoliseerd door één enkele onderneming, de NV Vlaamse Visveiling.

Maar nog wil dat niet zeggen dat er geen gemeenschap meer bestaat. Nog altijd zijn er, zowel op zee als aan de wal, mensen die gemeenschapsvormende initiatieven nemen. Zijn zij de laatste der Mohikanen, zoals al te veel gedacht wordt? Je kunt er ook op een andere manier naar kijken. Misschien zijn ze wel de pioniers van een postmoderne vissersgemeenschap. Laat ons dat alvast hopen, want ik wil eindigen met wat Augustinus - een heilige! De aalmoezenier zal tevreden zijn - over de hoop schreef: *'Hoop heeft twee mooie dochters. Hun namen zijn woede en moed: woede over de gang van zaken, en moed om te zien dat dit niet zo zal blijven.'*

Flor Vandekerckhove • Uitgever HVB

foto Jo Clauwaert

CREVITS

IMPORT - EXPORT - ALLERLEI KETTINGEN EN KETTINGMATTEN
ANKERS - HERBRUIKBARE MATERIALEN - VISSERIJBENODIGDHEDEN
RUBBER BOLLEN EN RUBBER RINGEN

Marcus Gerardsstraat 12, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 48 33

Kotterstraat 42, 8380 Zeebrugge. Tel.: 050 54 45 85

Ankerstraat 20, 8400 Oostende. Gsm: 0475 30 39 87

Fax: 050 54 79 11

Telefoneren vanuit Nederland: +32 50 54 48 33

JAAROVERZICHT

DE SECTOR IN 2010

De Belgische vloot bestond op het einde van 2010 nog uit 89 vissersvaartuigen. Begin 2009 waren dat er 100, bij de aanvang van 2008 waren er nog 102 geteld, het jaar 2007 werd aangevat met 107 schepen en in 2006 telde de overheid er zelfs nog 120. Die gestage achteruitgang komt uiteraard ook tot uiting in andere criteria, zoals motorcapaciteit en volume. Van het totale motorvermogen van meer dan 65.000 kilowatt waarmee de visserij in 2006 in zee stak, restte er ons op het einde van 2010 maar een goeie 51.000 kW meer. De cijfers komen uit het jaaroverzicht (2010) van de zeevisserijsector dat door de overheid, op de website van de Dienst voor de zeevisserij, gepubliceerd werd (*).

Omzet op niveau van 2008

De neergaande spiraal waarin de sector zich bevindt werd in 2010 bevestigd, zo blijkt uit de aanvoercijfers. In de Belgische havens bedroeg de eigen aanvoer 15.945 ton, nagenoeg dezelfde hoeveelheid als deze die in 2009 aangevoerd werd, een cijfer dat toen in de sector als een dieptepunt ervaren werd. Doordat de gemiddelde visprijs in 2010 tegenover 2009 evenwel steeg, kwam de aanvoerwaarde in Belgische vissershavens uit op 64,9 miljoen euro, een cijfer dat dan weer 10 % beter is dan dat van 2009. Veel optimisme kan hieruit evenwel niet afgeleid worden, want 64,9 miljoen euro is nog steeds 3 % minder dan de aanvoerwaarde die in 2008 gerealiseerd werd. In 2006 en 2007 was de totale besomming in

eigen havens zelfs nog goed voor ongeveer 80 miljoen euro. Wanneer we er de omzet aan toevoegen die Belgische schepen in het buitenland realiseren dan zien we een vloot die goed is voor een totale omzet van 76,3 miljoen euro, wat wel 12% meer is dan in 2009, maar slechts evenveel als in 2008 en zelfs merkbaar minder dan in 2007 (89,5 miljoen euro).

De totale omzet mag zich in 2010 dus op het niveau van 2008 gehandhaafd hebben, de aanvoer haalt het niveau van 2008 niet meer. De totale aanvoer door Belgische vaartuigen (in Belgische en vreemde havens samen) bedroeg in 2010 immers 19.765 ton, wat 3 % meer is t.o.v. 2009, maar minder dan in 2008 (20.012 ton) en veel minder dan in 2007 wanneer Belgische vissersvaartuigen 21.577 ton visproducten op de markt konden plaatsen.

Quotabenuutting

Merkwaardig is dat de vloot er in 2010 weer niet in geslaagd lijkt te zijn de haar toegekende quota efficiënt te benutten. Herinneren we eraan dat HVB bij de aanvang van dit jaar een ophefmakend artikel publiceerde waaruit bleek dat de Belgische vloot in 2009 maar liefst 25% van de haar toegekende visquota onbenut gelaten had. Dat ging niet alleen over commercieel onbelangrijke soorten waarvoor er vandaag geen markt meer lijkt te bestaan als koolvis en sprat. Ook van commercieel belangrijke soorten als schol en tong kon de vloot het toegekende quotum niet benutten. Voor wat tong betreft liet de Vlaamse vloot in 2009 maar liefst 1.000 ton onbenut. Sectorverantwoordelijken haastten zich toen om de pers mee te delen dat de quotabenuutting van 2010 er beter zou uitzien. Voorlopig is het onduidelijk of dit het ook daadwerkelijk het geval is. De gegevens die in het jaarrapport bekendgemaakt worden tonen ons immers een onzeker beeld. Men wijst er wel op dat het tongquotum in de Golf van Biskaje volledig benut werd, maar de toestand in de Noordzee (het belangrijkste gebied voor de Vlaamse vissers) ziet er zelfs slechter uit dan in 2009: 'De benutting van de quota in de Noordzee lag een stuk lager dan in 2009: tong: 87 % t.o.v. 98 %, schol: 92 % t.o.v. 99 % en kabeljauw: 60 % t.o.v. 87 %.' Het is wachten op meer overheidscijfers om hierover verder correcte informatie te kunnen geven.

(fv • foto's joc)

N.V. WILLEMS

Recuperatiebedrijf

Oude metalen en containerdienst

Kalsijdeweg 3, 8470 Gistel (Snaaskerke)

Tel (059) 51 44 66

Container nodig?
Bel 059 / 51 44 66

'Mijn waarde Kapitein en Broeder, moedige zeebonk, edele ziel! Wat de vrienden van U denken? Dat ge een toonbeeld zijt van het heldenras dat gij zo waardig vertegenwoordigt: de zeevisscherij-bevolking.'

Het leven en de werken van Arseen, alias Tjène, Blondé

Arseen Blondé (°Adinkerke 19 november 1880 - †Oostende 13 december 1971), genaamd 'Tjène', is wellicht de beroemdste schipper die de Vlaamse visserijsector ooit voortgebracht heeft. Deze telg uit een armlastig gezin heeft het niet alleen tot kapitein geschopt, hij organiseerde ook een vissersvakbond en was zelfs medestichter van een van 's lands grootste rederijen ter zeevisserij. Hij pionierde in Afrika, verdiende zijn sporen in de WOI. Hij is lange tijd gemeenteraadslid geweest en werd meermaals gelauwerd, gedecoreerd en gevierd.

Pannenaar

Net als zoveel anderen die in de Oostendse visserij een vooraanstaande rol gespeeld hebben is Blondé afkomstig uit de westhoek waar hij op 19 november 1880, in Adinkerke, geboren wordt.

Een oud nummer van Het Visserijblad leert ons iets over zijn afkomst:

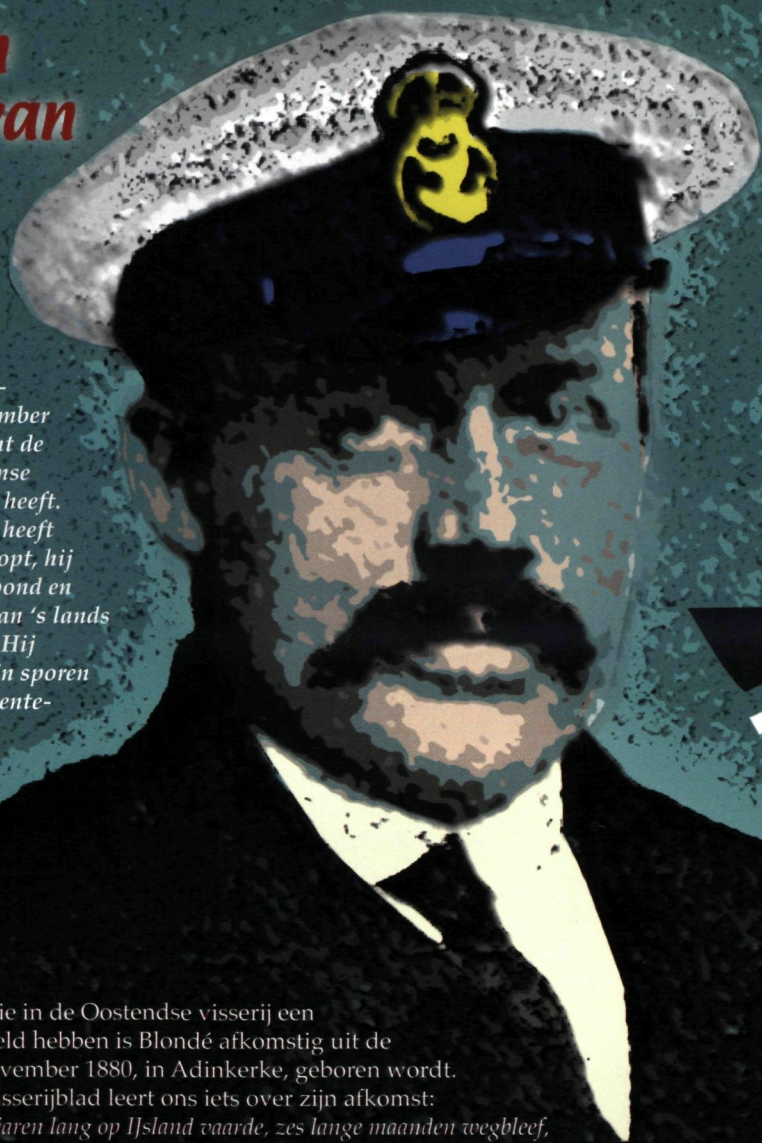
'Zijn vader was visscher, die 23 jaren lang op IJsland vaarde, zes lange maanden wegbleef, om in 't gure en killige Noorden, de schamele korst brood te verdienen door zijn vrouwe en talrijke kroost.'⁽¹⁾

De Oostendse journalist Herman Moerman voegt er in 1966 aan toe: *'Het varen zat hem van jongs af in het bloed, zijn vader deed niet minder dan 17 reizen op IJsland en verloor er ook zijn schip.'*⁽²⁾

Nog later, in 1971, naar aanleiding van het overlijden van Arseen Blondé, publiceert het weekblad De Zeewacht een overzicht van 's mans leven. Daarin komt Blondé zelf aan het woord: *'(...) en vader die een rasechte Pannenaar was, bedreef regelmatig de IJslandvaart om dan 's winters, met eigen schuit, er nog een centje bij te verdienen.'*⁽³⁾ Dezelfde journalist had al eerder in De Zeewacht over de afkomst van Blondé geschreven:

'Vader Blondé was een Pannenaar die regelmatig de IJslandvaart bedreef, maar 's winters niet met gekruiste armen bleef zitten bij de keukenstoof. Dan moest er uitgevaren worden met eigen schuit. En Tjène moest mee. Geen sprake van studeren. Er dienden centen te worden binnengebracht.'⁽⁴⁾

Er zijn nogal wat vraagtekens te plaatsen bij deze krantenverslagen. Heeft vader Blondé effectief drieëntwintig jaar op IJsland gevaren? Is dat gebeurd tijdens zeventien reizen van zes maanden? Het zijn indrukwekkende cijfers, zelfs voor een doorgewinterde IJslandvaarder uit de barre en schrale westhoek van die tijd. Heeft hij daar *'zijn schip verloren'*? Betekent dat laatste dan dat hij reder was of schipper? Mocht de kleine Arseen geen school lopen omdat hij in de winter met vader ter visserij voer? Wij vroegen het aan Johan Depotter. Van hem verschijnt dit najaar nog een uitgebreide studie waarin alle feitelijke informatie verzameld werd over de IJslandvaarders uit de westhoek, een zeer lezenswaardig werk⁽⁵⁾. Depotter: *'Of de vader van Arseen Blondé zeventien reizen op IJsland gemaakt heeft en gedurende zesentwintig jaar IJslandvaarder was, heb ik niet kunnen achterhalen. Ik vermoed dat die cijfers overdreven zijn.'*

Het schilderij *De Rode Vloot* van kunstschilder G. De Keukelaere toont op de voorgrond de in 1921 in vaart gebrachte O 158 Ed. Anseele, gevolgd door nog drie andere schepen van de rederij. (Foto Dirk Deroo)

Ik heb enkel gegevens gevonden van twee campagnes die hij meege-maakt heeft. In 1875 vaart deze Philippus Jacobus Blondé (geboren in Adinkerke op 2 augustus 1842) inderdaad naar IJsland. Hij doet dat vanuit Duinkerke en scheept in als matroos op de goëlette Laure. De start van de campagne verloopt moeizaam, want na vijf dagen varen maakt het schip water in het vooronder. Op 7 maart loopt de Laure binnen in de kleine Schotse haven Whitby voor inspectie en het nodige kalfaatwerk. Kapitein Eorard wordt bovendien ziek. Op 2 april keert men terug naar Duinkerke. Op 15 april kan men dan toch weer zee kiezen, weliswaar met een andere Kapitein.'

Depotter heeft ook gegevens gevonden over de daaropvolgende zeereis van vader Philippe Blondé: 'In 1876 verliep zijn reis rampzalig. Samen met Karel, alias Den Blinden, Soete was hij als matroos aangemonsterd aan boord van de goëlette D 56 Martha. Bij de start al liep het mis, want op 14 maart kregen ze zo'n pak zee te verwerken dat de goëlette uit balans raakte en kapseisde. Gelukkig was de goëlette Cérés in de buurt en daar zette men de roeiboort uit. Bij de redding verdronken helaas toch nog twee bemanningsleden van de Martha: kapitein Jean Wallyn en matroos Isidore Preikfort. Vanuit Leith werden de overige drenkelingen gerepatriëerd. Ik vermoed dat deze reis de laatste is die Philippe Blondé naar IJsland gemaakt heeft.'

Depotter weet nog meer over de ouders: 'Philippe Blondé huwde in 't jaar 1871, op 29-jarige leeftijd, met Isabelle Elise Debeerst, ('Ghyvelde Frankrijk, 1851) die in haar geboorteplaats het beroep van visserin uitoefende. Na het huwelijk woonden ze in de Pannetwijk te Adinkerke.' In Adinkerke geeft het gezin geboorte

Het eerste stoomschip van de Rode Vloot werd genoemd naar de Gentse socialistische voorman Edward Anseele, die het project mogelijk maakte. (foto: Amsab)

aan zeven kinderen waarvan Arseen op een na het oudste is. Moeder zou in Oostende ook nog eens drie kinderen ter wereld brengen.

Naar Oostende

Mocht de kleine Arseen in Adinkerke niet naar school omdat hij 's winters met vader de zee op moest? Dat is wat journalist Lauwers laat uitschijnen in hoger vermeld krantenstuk. Het klinkt heroïsch, maar is het ook waar? Wellicht is het 'gazettenpraat', want ten laatste in 1886 verhuist het gezin naar Oostende. Arseen Blondé is dan nauwelijks zes jaar! Te jong wellicht om zee te kiezen, te jong zelfs om school te lopen.

In Oostende krijgt hij wel degelijk onderwijs, zo staat het in dat oude nummer van Het Visscherijblad: 'Op zes jarigen ouderdom verliet hij met zijn ouders zijn geboortedorp en vestigde zich te Oostende waar hij de lessen volgde van Mijnheer Tabary toenmalig bestuurder der stedelijke visschersschool.' Die school zou inderdaad in 1886 opgericht worden.

In het interview dat Zeewachtjournalist Lauwers van Arseen Blondé afgenomen heeft, heet het dan weer dat de familie al een jaar eerder naar Oostende verhuisd is. Blondé zegt in het zelf: 'In 1885 zou onze familie naar Oostende komen wonen. Vader had een plaats van stuurman gekregen op de sloepen. Het staat mij nog fris in 't geheugen dat op de dag van onze aankomst alhier, ook de eerste stoomtram toekwam. De halte was ter hoogte van het O.L.Vrouwcollege.'

Dat het gezin al in 1885 in Oostende kwam wonen, heeft ook André Baert vernomen. Als achterkleinzoon van Arseen Blondé heeft hij daar Marie-Louise Baert-Blondé (de op een na oudste dochter van Arseen) nog over kunnen ondervragen. Zo vernam hij dat het armlastige gezin inderdaad in 1885 in Oostende toekwam. De familie vond er een eerste stek op het St.-Petrus- en Paulusplein, in een huis waar thans het hotel New Maritime staat. De Blondés mochten er rekenen op de steun van Mong Zonnekeyn, een Oostendse schipper, waarvan geweten is dat hij veel Pannenaars in Oostende hielp integreren. De hulp van Zonnekeyn was erg concreet, zo kon Baert vernemen: 'Moeder Blondé was ziekelijk en is op kosten van Zonnekeyn in Gent geopereerd'.

Elf jaar en broodwinner?

Wanneer begint de kleine Arseen te varen? Ook daarin spreken de kranten elkaar tegen. Het Visscherijblad van 1938 laat uitschijnen dat hij in Oostende al meteen met vader in zee stak: 't Was op zulke terugreis, dat toen hij met zijn vader aan wal stapte hier in 1887 het conflict tusschen Vlaamsche en Engelsche visschers tot zijn kookpunt gerezen was (...)'

Het conflict waarvan sprake is de beroemde Oostendse vissersopstand: 'Alhoewel jong, en later meer en meer overtuigd van de gerechtigheid der Vlaamsche visschers, maakte dit een diepe indruk op zijn kinderziel, indruk die later zou opwellen tot steun en verheffing zijner werkgenooten voor wien hij alles veil had.'

Officieel monstert Arseen Blondé naar eigen zeggen in 1890 aan als scheepsjongen op de O 2. Stuurman wordt hij voor het eerst aan boord van de stoomtreiler Tourquenois van de hulpvaardige schipper Zonnekeyn. Tegelijk zet hij zijn studie verder, want Gust Beyen⁽⁶⁾ vogelde uit dat hij op 1 juni 1901 aan de zeevaartschool het brevet van *patron-pêcheur* verwerft. In dat jaar wordt Arseen ook effectief voor het eerst schipper, zo zegt hij het zelf aan Zeewachtreporter Lauwers: 'Kijk maar naar mijn monsterboekje. In 1901 verkreeg ik mijn eerste "ticket" als schipper op de O 63 [Hélène] van reder Cesar Degroote.' Dat monsterboekje is voor ons helaas niet in te kijken. Achterkleinzoon André Baert vermoedt dat het in het bezit is van familieleden die naar Wallonië uitgeweken zijn.

Ook over het overlijden van vader Philippe Blondé zijn de kranten onduidelijk. Volgens Het Visscherijblad van 1938 sterft die vader al in 1891, wat voor de auteur aanleiding is om een naturalistisch sfeerbeeld te schetsen dat minder met goeie journalistiek dan met slechte literatuur te maken heeft: 'Elf jaar

oud zijnde stierf zijn vader, een ziekelijke moeder met zeven minderjarige kinderen achterlatende waarvan hij de broodwinner was. 't Waren harde tijden, moedig scheepte hij in onder 't geleide van pionier Zonnekeyn, van wien hij steeds met vooringenomenheid spreekt. Hij bekwaamde zich in zijn vak eerst als jongen, dan als matroos en uiteindelijk als stuurman. Het loon was gering voor 't harde labeur, maar moeder was zuinig en al ontbrak den welstand toch wist zij de twee eindjes aan elkaar te knopen.' Wacht toch nog even met snotten, want dat vermeende vroegtijdige overlijden van vader Blondé wordt ferm tegengesproken door hoger vermelde Gust Beyen. Die weet zeker dat Philippe Blondé pas op 2 april 1932, op de leeftijd van 89 jaar, in Oostende overleden is. Het is zijn zoon Arseen die op die dag aangifte van dat overlijden doet. De moeder van Arseen zou dan weer op 10 mei 1897 overleden zijn. Zij werd slechts vijfenveertig.

Een limietenvisser

Arseen Blondé trouwt in 1900 met Virginia Vanwetter, zo leren we eveneens van Gust Beyen. Hij is 20, zij is 19. Over twee van de kinderen die uit dat huwelijk voortspruiten geeft Beyen ons informatie. Het betreft enerzijds Arsène, Arseen junior als het ware, geboren in 1907. Deze wordt eveneens visser en vaart als zestienjarige uit op de O 158. In 1932 haalt hij zijn schippersbrevet. Hij zou tijdens WOII in Engeland om het leven gekomen zijn. Over de in 1918 geboren Lucienne (Lucy) weet Beyen ons te vertellen dat ze later huwde met Raphael Beyen, alias Katterogge († 1994), ooit eigenaar van het kustvissersvaartuig O 116 Lucy-Jenny. Uit notities van André Baert blijkt dat Blondé niet minder dan elf kinderen zou gehad hebben. Maar of het ook klopt? In diezelfde aantekeningen vinden we

immers alleen maar de namen van Germaine, Marie-Louise, Fernand, Arsène jr, Lucienne, Albert (geboren in het Verenigd Koninkrijk) en Mariette (die sterft na de reis naar Engeland). Maar laat ons terugkeren naar de visserij. Het schippersleven van Arseen Blondé start, zoals gezegd, in 1901 op de O 63 Hélène van reder Cesar De Grootte. In 1903 vinden we hem aan boord van de O 125 Tourquennois. Later neemt hij het roer in handen van de Neptune van rederij Aspeslagh, waarmee hij rond Schotland op kabeljauw vist. Tijdens die reis krijgt hij een visserijcontroleur aan boord die van oordeel is dat schipper Blondé niet alleen kabeljauw gevist heeft, maar in de kustwateren ook op onrechtmatige wijze haring heeft gevangen.

Ik weet niet meer wanneer ik de term 'limietenvisser' voor het eerst gelezen heb. Wellicht is het in een levensverhaal van een of andere IJslandvisser. Het woord drukt een praktijk uit waarin Vlaamse schippers zich plachten te specialiseren. Naarmate de naties hun visgronden gaan beschermen, en ze de visserij dus limieten opleggen, zoeken die schippers de grenzen van de wettelijkheid op, door bijvoorbeeld letterlijk op de randen van voor hen verboden zones te vissen en ze uiteraard ook te overschrijden zodra de kust (letterlijk en figuurlijk) veilig is. Ook in de vroege jaren 1900 zijn de visserijbeperkingen er blijkbaar al om door de vissers overschreden te worden. Hoe dan ook, er volgt een veroordeling: 100 pond boete en de schipper wordt aangehouden tot de boete betaald is. Van zodra dat gebeurd is, kiest Blondé het hazenpad. 's Nachts neemt hij clandestien het aangeslagen vistuig weer aan boord en kiest zee.

Drie jaar later is hij weer actief rond Schotland, deze keer aan

1913, aan boord van een stoomschip, met o.a. A. Van Muyzer, reder John Bauwens en kapitein Arseen Blondé. Gezien de datum (1913) is de foto wellicht genomen aan boord van de O 130 Jacqueline, voordat het schip op expeditie naar Congo vertrok. (foto: Amsab)

boord van de O 183 Marcella, een schip van de Pêcheries à Vapeur (PV) van de bekende Oostendse reder John Bauwens. Hij wordt daar door dezelfde visserijcontroleur weer in de kustzone betrappt en opgeleid. Zowel de controleur als Blondé herinneren zich zijn 'ontsnapping'. Blondé begrijpt dat de rechter daardoor niet mild zal oordelen. In de haven bekooft hij met motorist August Vincke en met de stuurman een plan, wacht het geschikte moment af en geeft dan het bevel om op volle kracht weg te varen. De kabels waarmee de Neptune aan het controleschip vastgemaakt is, springen als touwtjes en Blondé kiest weer het hazenpad. Hij wordt bij verstek veroordeeld tot 400 pond boete en een gevangenisstraf van zes maand. Wat betekent dat de voortvluchtige Blondé zich nooit meer in Britse wateren mag laten zien. Hij wordt door reder Bauwens van de Marcella gehaald, maar hij blijft wel voor dezelfde rederij varen. Zo wordt hij in 1908 ingezet voor een campagne in de Witte Zee.

De schepen van de 'Roode vloot' kregen de namen van socialistische voormannen. Hier staan visssers en bemanningsleden naast de O 149 Emiel Vandervelde.

Oorlog

In 1913 vertrekt hij met de O 130 Jacqueline van dezelfde rederij naar Congo om er de visserijmogelijkheden uit te testen. Bedoeling is dat de 14 Belgen er twee jaar blijven. Het wordt een beroerde reis, onder meer omdat Florimond, de broer van Tjène, die ook mee aan boord is, in Congo overlijdt ten gevolge van een insectenbeet. Het wordt bovendien nog beroerder omdat de oorlog uitbreekt. De Belgen krijgen bevel terug te keren en na enige avonturen lukt hen dat ook, maar Oostende blijkt intussen al een stad in volle oorlog te zijn. Blondé blijft er tien dagen en besluit intussen met zijn familie naar Engeland te vluchten. In het ruim van de O 130 vinden ze 500 vluchtelingen die met hen meewillen. In het interview met reporter Lauwers zegt Blondé daarover: *'Te Folkestone zette ik er 452 af en de overige in Milford Haven, die mijn aanleghaven zou worden, alhoewel ik eerst zinnens was terug naar Oostende te varen om nog meer vluchtelingen af te halen. De schipper van een baggerboot van de firma Cloet wist mij nochtans te zeggen dat de Duitsers Oostende binnengerukt waren.'* Avonturen genoeg. Het schip wordt herdoopt tot Raymond en hij vaart opnieuw ter zeevisserij, maar nu vanuit het Britse Milford in plaats van uit Oostende. Hij spot onderweg de uit Montreal afkomstige SS Morwenna, schip dat door een Duitse onderzeeboot beschoten wordt. Blondé aarzelt niet en vaart in rechte lijn op de onderzeeboot af om die te kelderen. Inmiddels is de Morwenna geraakt en begint het schip te zinken. De duikboot richt zich nu op de O 130 en schiet minstens vijftig kogels af, waarbij een visser dodelijk getroffen wordt. Uiteindelijk kiest de duikboot het hazenpad omdat het schip van Blondé almaar nader komt. De Oostendenaars halen 29 drenkelingen uit zee en pikken ook nog eens drie gewonden op. Het is niet de enige oorlogsdaad die Blondé daar stelt en hij is niet de enige Vlaamse schipper die zich ter zake laat opmerken. Velen werden ervoor gelauwerd. Overigens zijn er

Deze foto uit een ons onbekend jaar toont ons wellicht een beeld van een vissersherdenking op de Zeedijk in Oostende. Centraal, met medailles, zit Arseen Blondé. (foto collectie André Baert)

daarnaast ook veel krantenberichten te vinden waaruit blijkt dat Blondé inderdaad een bijzonder kranig zeeman was die meerdere keren hulp bood aan mensen en schepen in nood, en niet alleen in oorlogstijd. Getuige daarvan is een krantenstuk ondertekend door een zekere R. Vercammen. We bezitten er slechts een fotokopie van en de krant (wellicht van socialistische huize) waarin het stuk geschreven stond, noch de datum waarop zijn ons bekend, maar het artikel leert ons dat Blondé, omwille van zijn zeemanschap, bijna vereerd wordt. Pennenlikker Vercammen besluit zijn stuk bombastisch als volgt: *'Mijn waarde Kapitein en Broeder, moedige zeebonk, edele ziel! Wat de vrienden van U denken? Dat ge een toonbeeld zijt van het heldenras dat gij zo waardig vertegenwoordigt: de zeevisscherijbevolking.'*

Klassenstrijd

Na de oorlog keert het gezin Blondé-Vanwetter weer naar Oostende. De vissers die de oorlog in Engeland doorgebracht hebben, hebben daar een belangrijke evolutie doorgemaakt. In Engeland hebben ze de vakbonden aan het werk gezien, de 'unions', en daarbij geconstateerd dat het lot van hun Britse vakgenoten merkkelijk beter was dan wat zij hier in België gewoon waren. Van Tim Maertens vernemen we dat de Belgen in Engeland trouwens voor het eerst ook zelf in syndicale actie komen: *'Na enige tijd in Engeland brak er dan ook een staking uit onder de machinisten van de Belgische stoomsloepen, die de toepassing eisten van de lonen van hun Engelse collega's in de stoomvisserij. De staking duurde enkele dagen en werd gesteund door de Engelse metaalbewerkers. De kapitein Arseen Blondé, (...) trad op als spreker en uiteindelijk werd de slag thuisgehaald. Door dit bereikte resultaat besloten de vissers te Milford over te gaan tot de stichting van de "Union van Belgische zeelieden" of Zeemansbond, dat onder het bestuur van de secretaris van de "Seamen and Firemen Union" van Milfordhaven stond, waarbij al de Engelse zeelieden waren aangesloten. De Belgische reders van hun kant, die in Engeland voor de eerste maal met de kracht van de collectieve actie van de vissers werden geconfronteerd, gingen eveneens over tot de stichting van een vereniging om hun belangen te verdedigen, de "Union des Armateurs-Reedersvereniging".'*⁽⁷⁾

Op 3 april 1961 bezoekt het koningspaar Oostende. De toenmalige burgemeester Jan Piers stelt Arseen Blondé voor aan de vorsten. (Foto Roland)

Blondé en de zijnen komen in Oostende toe met een treiler vol vis die aan de Oostendse bevolking uitgedeeld wordt. Reder Bauwens vraagt Blondé om weer naar Congo te varen om daar het pionierswerk verder te zetten. Hij moet daarvoor eerst weer naar Engeland om er in opdracht van de rederij PV van Bauwens een geschikt schip aan te kopen. Wanneer Blondé op 24 juni 1920 met die 'Boula Matari' Oostende binnenvaart is er in de visserij een staking aan de gang. Tim Maertens weer: 'Blondé verklaarde zich dan ook solidair met zijn collega's. Daardoor kwam hij in conflict met zijn rederij die wilde dat hij ondanks alles naar Belgisch-Congo vertrok. Blondé zou geantwoord hebben: "alleen met een gesyndikeerde bemanning en na de staking." Door het volhouden werd de charismatische kapitein ontslagen.' De reders laten er Blondé een hoge prijs voor betalen. Net als de eveneens militante kapitein Louis (alias de boeie) Zonnekeyn vindt hij geen werk meer.

Blondé herinnert zich evenwel de oproepen van de Gentse socialist Edward Anseele die al ten tijde van de vissersopstand in 1887 opgeroepen had tot het vormen van een eigen rederij. Met enkele vakbondsmilitanten trekt Blondé naar Gent waar op 6 november 1920 voor het eerst over dit onderwerp vergaderd wordt. Dit resulteert op 1 oktober 1921 uiteindelijk in de stichting van de NV Oostendsche Reederij, een onderneming geleid door socialisten en die daarom door de Oostendenaars al gauw als 'de rode vloot' omschreven wordt, een vloot bestaande uit 'schepen van de bond'. Arseen Blondé, voorzitter van de Zeemansbond, wordt walkapitein.

Het kapitaal van de onderneming wordt op twee miljoen

Arseen Blondé tijdens een familiefeest op 6 juni 1965. Hij is dan 85. Links van hem achterkleinzoon André Baert, rechts Marie-Louise Blondé, de op een na oudste dochter van Arseen. (foto collectie André Baert)

frank gebracht, te verdelen over 4.000 aandelen van 500 frank. Merkwaardig daarbij is dat ook Arseen Blondé zelf voor 30 aandelen intekent. Wat ons laat vermoeden dat kapitein Blondé tegen die tijd (en nadat hij al een jaar lang geen vaart meer gevonden heeft) al geen klein vissertje meer genoemd mag worden.

De geschiedenis van deze merkwaardige rederij wordt uitvoerig beschreven in hoger vermelde masterproef van Tim Maertens die daarvoor ook steunt op het indrukwekkende opzoekingswerk van HVB-medewerker Louis Vande Castele:

Achterkleinzoon André Baert kon ons veel informatie bezorgen over het familieven van Arseen Blondé. (foto: fv)

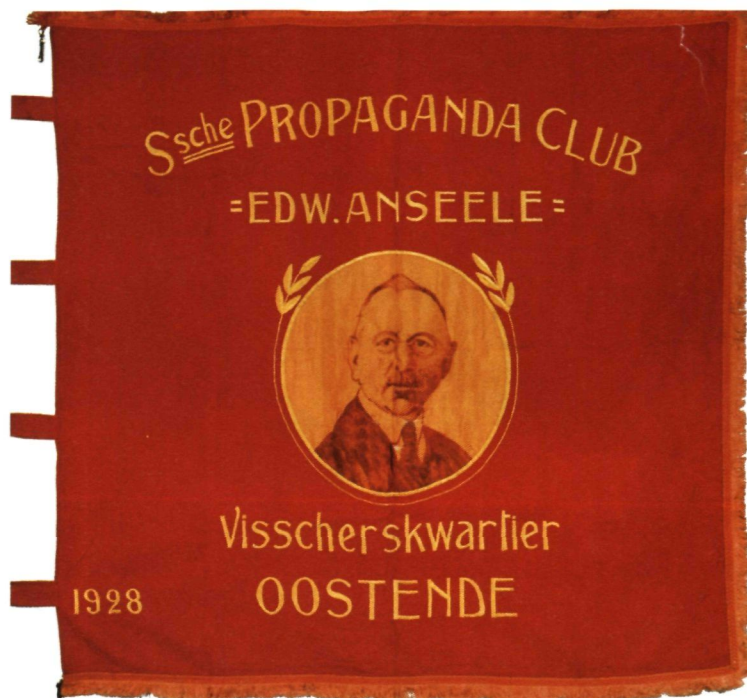
'Gedurende dertig jaar dat de rederij heeft bestaan, zijn er 82 schippers geweest die de schepen hebben gevoerd.'⁽⁸⁾

Zeker in de eerste jaren van het bestaan van deze rederij speelt de socialistische vakbond van voorzitter Arseen Blondé een grote rol. Dat mag ook blijken uit wat Vande Castele ons daarover vertelt: 'In 1923 breekt er o.a. te Oostend de grote staking der dokwerkers uit, die dertien weken duurde. Op het Hazegras werd op kosten van de rederij gratis een of tweemaal per week vis uitgedeeld aan de 1400 stakers. De frequentie van uitdeling van de vis geschiedde volgens de aankomst der schepen van de rederij. Deze kocht haar eigen vis op en zorgde daarna voor uitdeling ervan. Dit was een zeer grote steun die de rederij (syndikaat) aan de stakers kon geven.'

Ook voor de bemanningen zelf betekent de 'rode vloot' heel veel. Een varende kapitein verdient in het begin van de jaren twintig bij de schepen van de bond gemiddeld 2.500 frank per maand, een machinist 1.200, een stuurman 1.100 en een matroos 600 à 700 frank, aldus de volkskundige auteur Beyen. Historicus Jaak Mertens voegt daaraan toe: 'De Rode Vloot verzekerde als eerste maatschappij haar bemanning tegen arbeidsrisico's, zorgde voor een voortgezette opleiding van de bemanning, paste de lonen - die hoger lagen dan in iedere andere rederij - aan de index aan, rustte haar schepen uit met draadloze telegrafie...'⁽⁹⁾ Het belet de rederij niet om tegelijk een van de allergrootste uit de Belgische visserijgeschiedenis te worden. Vande Castele: '[In 1926] telde de rederij 20 schepen, nl. De 19 stoomvaartuigen en een motorschip.' Daarop werden 300 vissers tewerkgesteld.

Wapens voor Spanje

We leven in een tijd waarop de zaken scherp gesteld worden. In 1936 breekt in Spanje een burgeroorlog uit. De fascistische generaal Franco valt er de democratisch verkozen regering aan. Het land splitst zich in twee kampen. België verkiest in het conflict neutraal te blijven, maar de socialisten kiezen wel degelijk partij, ook de Oostendse: 'De initiatieven voor de vluchtelingen van de Spaanse burgeroorlog waren er het mooiste voorbeeld van. Er werden meetings georganiseerd tegen het Spaans fascisme en er werd een "komiteit ter bescherming der Spaanse kinderen" opgericht (...) Dat het niet bij woorden alleen bleef, blijkt uit het

feit dat Jules Peurquaet [een Oostendse socialistische voorman, n.v.d.r.] een Spaanse pleegzoon had. Eén mei 1938 stond in het teken van de solidariteit met Spanje: er werd twee en een halve ton levensmiddelen rondgehaald en in augustus van dat jaar werd in de velodroom een Rode Kermis gehouden ten voordele van de "Spaansche kameraden".⁽¹⁰⁾ Van André Baert weten we dat ook kapitein Blondé een Spaans meisje in huis genomen had. Misschien deden de Oostendse kameraden nog meer. Dat is althans wat de kranten uit die tijd laten vermoeden. In Oostende wordt in 1936 beslag gelegd op het schip 'Raymond' van de rederij Rau. Men vermoedt dat het schip illegaal wapens transporteert naar Spanje. In kisten die volgens de vrachtbrieven glas bevatten, wordt er door de douane geweren en bajonetten aangetroffen. 'Naar verluidt werden de wapens aangebracht in vier auto's komende van Antwerpen. Er zijn 120

kisten met wapens, wegende ruim 15 ton.'⁽¹¹⁾ Wie wilde deze wapens vervoeren en naar welke bestemming? Rau bleef buiten schot, want hij had het vaartuig verhuurd aan... Arseen, Tjène, Blondé. Er volgt uiteraard een onderzoek. Kapitein Vilain, stuurman Camiel Lafere, de scheepsagent, vader Rau en Arseen mogen het komen uitleggen. Het parket verricht verschillende huiszoekingen bij socialisten en in de kantoren van de Transportarbeidersbond. Zo uitgebreid als het artikel in de Gazet van Oostende is, zo kort is het stukje in Het Visscherijblad dat ons leert wat de gevolgen zijn voor Blondé, namelijk géén: 'Sedert verleden week Donderdag werd ook de heer Arseen Blondé, technisch bestuurder van de Oostendse Reederij, die voor de zaak van de "Raymond" aangehouden werd, in vrijheid gesteld.' 'Zoals we reeds zegden: "Veel lawaai, maar niets buitengewoons kon ontdekt worden ten laste van eerlijke personen.'⁽¹²⁾

Visser wordt burger

Blondé wordt in Oostende fel gewaardeerd. In 1921 wordt hij al in de Oostendse gemeenteraad verkozen en in een eerste fase blijft hij dat tot 1956. Ook in de gemeenteraden tussen 1958 en 1964, dus lang nadat de rode vloot in 1951 opgehouden heeft te bestaan, vinden we hem op het stadhuis terug. Al die tijd moet hij dus in Oostende gewoond hebben, althans officieel, want Beyen weet dat de echtgenote van Blondé in 1956 bij haar dochter Lucy Blondé inwoont. Tjène is wettelijk nooit van haar gescheiden, maar woonde in dat jaar wel al apart van zijn echtgenote. Zij in de Langestraat, hij in de Rogierlaan. Beyen: 'Al voor 1932 had Arseen zijn gezin verlaten. Ik heb nog gelezen dat hij de reputatie had een aantrekkelijk man te zijn, erg gewaardeerd bij vrouwen! De kinders en kleinkinders hebben hem dat ook erg kwalijk genomen. Ze hadden nog weinig contact met hem. Daardoor geraakte ik ook moeilijker aan inlichtingen.' Marie-Louise Baert-Blondé heeft wel het contact met Tjène behouden, maar tegenover André Baert heeft ze toch ook over dat aspect van 's mans persoonlijkheid getuigd. Die noteerde uit haar mond: 'Wanneer hij belde om te zeggen dat ik vis moest komen halen in het Waterhuis deed ik dat niet graag. De dienststers hingen letterlijk rond zijn nek.' Welwel, een womanizer dus.

Wat we ook weten is dat hij ooit uit Oostende naar Bredene verhuisd is, want een Zeewachtstuk titelt over de toen al 'ver in de tachtig' zijnde Tjène als over 'een waardige zoon van Bredene'. Wanneer die verhuizing gebeurd is, weten we niet, maar misschien was dat al ten tijde dat hij in de stad nog gemeenteraadslid was, want achterkleinzoon André Baert bezorgde ons een foto van het huis in Bredene, villa 'Forget me not'. Op de achterkant staat genoteerd: 'Don't forget, 3 may 52'. Een schreeuw om aandacht van Arseen Blondé die met zijn familie gebroken had? Het kan, want alhoewel hij, zoals gezegd, officieel nooit van zijn echtgenote gescheiden is, heeft hij haar wel degelijk verlaten om bij zijn vriendin Rachel Valcke in Bredene te gaan wonen. Het villaatje waarin die twee woonden bestaat nog altijd (Kroonlaan 16), maar het draagt die naam niet meer. Rachel Valcke overleefde haar minnaar met een jaar en ze delen sindsdien hetzelfde graf op het oud-kerkhof in Oostende.

Tegen de tijd dat hij Oostende verliet was hij al een gevierd man. Hij stond op de rol der Marine van de Hoge Zeevaartraad voor de Zeevisserij, maakte deel uit van het Comité der Pensioenkas voor de vissers, mag zich medestichter van het zeemanshuis Godtschalck noemen en zetelde in de Vissershavencommissie. Al bij al een flink palmares voor iemand die, dixit zijn dochter Marie-Louise, 'weinig geletterd was en pas goed heeft leren schrijven tussen de politiciers.' Medailles te over ook, want hij mocht een pak internationale en internationale onderscheidingen op de borst spelden en in 1963 kon hij ook het gulden ereplakket van de stad Oostende op zijn kast zetten, alhoewel we niet goed weten waar die kast toen stond, in Bredene bij Rachel Valcke of in Oostende waar hij wellicht

Arseen Blondé bracht zijn laatste jaren door in villa 'Forget me Not' in Bredene. Hij woonde er samen met zijn vriendin, de uit het Brusselse afkomstige Rachel Valcke. Het huis bestaat nog, de naam 'Forget me not' is verdwenen. (foto: fv)

Arseen Blondé in Bredene, toen hij 80 was geworden.
(foto collectie André Baert)

een officieel adres bleef houden, want hij zetelde toch tot in de jaren zestig in de Oostendse gemeenteraad, die uiteraard voorbehouden is voor Oostendenaars.

De neergang van de rode vloot

Het is hier de plaats niet om verder in te gaan op de geschiedenis van de NV Oostensche Reederij, die overigens vroeger al aan bod gekomen is in HVB en die daarnaast ook door Tim Maertens en Louis Vande Castele vakkundig uitgeplozen werd. Wijzen we alleen op de evolutie waarbij de vakbond gaandeweg uit het beheer van de rederij geweerd werd. In de jaren veertig is van een 'socialistische rederij' al lang geen sprake meer. Naar aanleiding van de inhuldiging van een nieuwe aanwinst voor de rederij beschrijft de journalist van Het Nieuw Visserijblad in 1947 hoe Balthazar, de toenmalige voorzitter van de beheerraad over de kwestie spreekt: "hij lochenstrafte de legende dat de Oostensche Reederij zou verband houden, noch rechtstreeks noch onrechtstreeks met om het even welke politieke partij." (13) Het is een 'statement' dat kan tellen en die ook de nodige ophef maakt 'omdat dit beschouwd werd als een verloochening van het vaderschap van de "Rode

Vloot". (14) Een en ander blijkt trouwens ook uit de naamgeving van de vaartuigen van de rederij. Waar het de gewoonte was om de schepen naar socialistische voormannen te noemen, heten de aanwinsten van 1947 'Winston Churchill' en 'Franklin D. Roosevelt', niet bepaald socialistische voormannen. Een uitzondering daarop is de O 148 'Captain Arseen Blondé', eveneens in 1947 ingehuldigd, waardoor Tjène dus een schip zijn naam ziet dragen.

Tim Maertens vermoedt overigens dat de samenwerking tussen rederij en vakbond al van in het jaar 1936 niet vlot meer verloopt. Al voor 1936 was Arseen Blondé uit het bestuur van de Zeemansbond gestapt. De leiding werd er ingenomen door Louis Major die in 1936 met de afgevaardigden van de rederij in conflict kwam over een loonkwestie. Major onderhandelde aan de vakbondskant, walkapitein Blondé zat aan de overkant van de tafel en onderhandelde ten gunste van... de rederij.

Flor Vandekerckhove

- (1) 1938 - 'Wie en Wat - Arseen Blondé' van de redactie in Het Visscherijblad 1/1938
- (2) 1966 - 'Hoe kapitein Arseen Blondé tweemaal de kustwacht wist te verschalken', Herman Moerman in Het Laatste Nieuws, Bijzondere uitgave Oostende, 25 januari 1966.
- (3) 1971 - 'Arseen Blondé kende een avontuurlijk leven op zee' Ed Lauwers in De Zeewacht 24 december 1971. Hetzelfde artikel werd overigens al eerder gepubliceerd, in 1959, in een tijdschrift dat Flash heette.
- (4) "'Captain" Arseen Blondé, een waardige zoon van Bredene'. Ed Lauwers in De Zeewacht, datum ?
- (5) 2011 - 'Onze Ijslandvaarders' van Johan Depotter, een werk in twee boekdelen, in totaal 1800 bladzijden, met meer dan 1000 illustraties, gegevens over 970 Ijslandvaarders, zal aanwezig zijn op de boekenbeurs in Antwerpen. Het wordt uitgegeven door Academia Press. 70 euro voor de twee delen. ISBN 9789038218168.
- (6) 1995 - 'Kwartierstaat van Arsenius Franciscus Blondé'. Gust Beyen in 't Calcoentje, veertiende jaargang, nr. 4 - 15 augustus 1995. Gust Beyen heeft verre familiebanden met Arseen Blondé. Lucy Blondé, de in Folkestone geboren dochter van Arseen, huwde met de Oostendse visser Raphaël, alias katterogge, Beyen, een kozijn van Gusts vader.
- (7) 'De Oostensche Reederij NV (1921-1951) in het kader van de Belgische zeevisserij'. Masterproef van Tim Maertens, ingediend voor het behalen van de graad van Master in de Geschiedenis, VUB, 2008.
- (8) 'De Oostendse Reederij 1921-1951' Louis Vande Castele, 1980 (uitgegeven in eigen beheer).
- (9) Jaak Mertens op een 'Huldekaartje naar aanleiding van de 100ste verjaardag van de socialistische beweging', uitgegeven in 1985.
- (10) Michel Vermote in 'Recht door zee, Bijdragen tot de geschiedenis van de socialistische arbeidersbeweging in het arrondissement Oostende - Veurne - Diksmuide'. 1990.
- (11) De gazet van Oostende, 25.09.1936.
- (12) Het Visscherijblad, 10 oktober 1936.
- (13) Het Nieuw Visserijblad, 23.05.1947.
- (14) Het Nieuw Visserijblad, 02.01.1948.

SKB Life Saving Equipment

reddingsvesten - reddingsboeien - drijvende toestellen - valschermsignalen - stakelichten man.o.boordlichten - noodzenders Locat - radio Beacon - reddingsvloten: RFD, Elliot, Viking, Zodiac, Autoflug, Bombard, Avion, Callegari, Servaux, Mitsubishi, Soniform - nazicht brandblusapparaten.

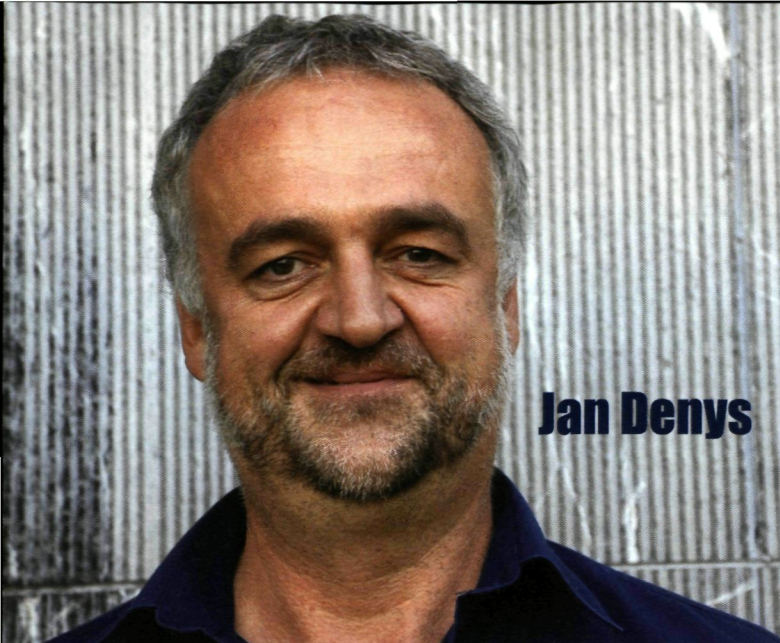
- ERKEND SERVICESTATION -

VERANTWOORDELIJKE VOOR DE KUST:
A. VAN DURME. TEL.: 0475 25 88 02

SKB Life Saving Equipment
Vosseschijnstraat 44
2030 Antwerpen
Tel + 32 (0) 3 2138670
Fax + 32 (0) 3 2138671

Afdeling kust
H. Baelskaai 8A
B-8400 Oostende
Tel.: 059/33 96 00
Fax: 059/33 96 01

Jan Denys

'Elk jaar leveren we een complete bemanning af'

Omdat het Maritiem Instituut Mercator in Oostende de enige school in Vlaanderen is waar je, naast een breed maritiem aanbod ook nog visserijonderwijs kunt volgen, interviewden we Jan Denys, directeur van de school. Hij maakt eerst een kleine bedenking om zijn uitspraak 'enige school' te nuanceren. *'Ook in het KW IBIS wordt de eerste en tweede graad TSO Maritieme Technieken dek aangeboden en daar worden leerlingen met enige interesse voor de visserij voorbereid om in de derde graad BSO Maritieme Vorming visserijonderwijs te volgen in Mercator. En in het KTA Zwijndrecht in Kallo wordt onderwijs gegeven voor de jongens die op de binnenvaart willen.'*

Na deze bedenking gaat hij in sneltempo van start en is hij moeilijk bij te benen. Inwendig vloek ik even omdat ik mijn dictafoon niet bij heb en ik mijn pen als een forel over mijn atoma-schriftje moet laten zwemmen.

'Dit jaar zijn we met 186 leerlingen gestart', zegt Denys. 'De eerste twee jaar zijn meer oriënterende jaren, een A en een B richting, waar 28 gemeenschappelijke lessen worden gegeven. In de vier keuzesuren die ze krijgen, kunnen ze al eens proeven van het maritieme. Ze leren knopen leggen, zeekaarten bestuderen en varen ook af en toe mee met het opleidingsschip 'de Broodwinner'. Zo kunnen ze al twee jaar lang proeven van de zee en voelen of ze al dan niet zeebenen hebben.'

Hoe het dan verder gaat, toont hij op de folder van de school. Er is het TSO waar je kunt kiezen tussen Maritieme Technieken Dek en Maritieme Technieken motoren. De meesten daarvan gaan met dat diploma naar de bagger- en sleepvaart of de

koopvaardij of naar VLOOT, de rederij van de Vlaamse Overheid. De jongens die specifieke voor de visserij kiezen, nemen de beroepsrichting, die officieel *Maritieme Vorming* heet. Als ze voor schipper of motorist willen gaan, moeten ze een zevende jaar bijdoen.

'Momenteel zijn er 46 jongens ingeschreven in de "maritieme vorming", elf in het derde, elf in het vierde, veertien in het vijfde - een topjaar! - drie in het zesde en vier in het zevende. Als we elk jaar drie, vier jongens afleveren voor de visserij, dan mogen we zeggen dat onze missie geslaagd is. Je zou kunnen zeggen: één voltallige bemanning per jaar die hier afstudeert... veel meer heeft onze kleine vloot echt wel niet nodig!'

Het grote probleem zijn wel goeie stageplaatsen. *'Het gebeurt wel vaker dat jongens terugkeren van een eerste stage en dat ze 't zo beu zijn dat ze ermee stoppen. Dat is spijtig. Want alleen als ze een succeservaring opdoen, zullen ze verder gaan in de visserij.*

Een pluim op tijd en stond en een goede begeleiding, is zo belangrijk. Ik blijf daar op hameren!'

De O.29, de Broodwinner (foto: joc)

Wat Denys ook zeer belangrijk vindt, is dat Mercator een aantal praktijkleerkrachten heeft die uit de visserij komen. *'Bruno Decordier, Peter Neyts, Dirk Claeys, Bart Jacobs, Patrick Van Craeynest en Daniël Cleenewerck zij weten wat er aan boord gebeurt en wat er kan misgaan. Zij kunnen ook de gasten motiveren, wat zeer belangrijk is. En jongens die er zin in hebben, maken reclame voor de stiel en dat werkt aanstekelijk. Zo'n gasten moeten we hebben!'*

Interview Katrien Vervaele

Alle industriële en scheepsherstellingen mekaniek en plaatwerk

**BEMA
DOET
HET**

Nieuwe Werfkaai 14 • 8400 Oostende

T: 059 33 22 15 • F: 059 33 01 55

GSM Johan: 0477 31 54 15

GSM Ludo: 0477 33 54 35

Veertien jonge haaien gooien de meertouwen los

Het is tegenwoordig niet evident dat een jonge gast voor de visserij kiest. Toch zijn er dit jaar veertien jongens die starten in het vijfde jaar maritieme opleiding in Mercator. Interessant om hen een paar jaar te volgen om hen enerzijds te bevragen naar motivatie, anderzijds te peilen naar de problematiek die met hun keuze voor de visserij gepaard kan gaan. Hoeveel jongens van die groep effectief in de visserij zullen terecht komen, is een bijkomend interessepunt. En waarom van de gelegenheid geen gebruik maken om een paar leuke projecten op te starten?

Slechts zes uit de visserij

Een eerste contact ging door op 8 september, donderdagochtend, de twee eerste lessen algemene vakken. Van de veertien jongens kende ik er al twee van vorig jaar toen ik een paar keer in de Ibis 4 dek was langs gegaan. Ragnar en Jason. Twee diehards. De anderen moet ik nog leren kennen. En dat er dat aanvankelijk wat weerstand is en zelfs wat wantrouwen, begrijp ik best. Maar een keer het ijs gebroken, kom ik heel wat te weten. Zo hoor ik dat er slechts zes van de veertien uit een vissersfamilie komen.

Van de groep die niet uit de visserij stamt, zijn er een aantal uit de regio. Er is Simon uit de Vosseslag die al lang visser wilde worden, Niels uit Oudenburg die een passie voor boten heeft en Kilian, een buurjongen van Jason die al op Mercator zat. En er is Ragnar uit Breskens die al wat ervaring heeft met binnenvaart. Maar niet minder dan vier jongens komen uit het binnenland: Jordy uit Ninove, Maren uit Moorsele, Bart uit Wilrijk en Radu uit Antwerpen. Radu die naar de Steiner-school ging en er niet aardde daar niet omdat hij er zich beknot voelde in zijn drang naar vrijheid en avontuur, wil later marinier worden, maar de andere drie willen wel naar de visserij. Waarom en hoe ze daartoe zijn gekomen, vragen we hun.

Alliedrie zeggen ze dat 'de zee hen aantrekt', maar dat is nogal vaag en ik moet wat dieper spitten.

Ervaring

Bart zegt: *'Ik wil zeker nooit op een bureau zitten en ik had graag wat meer van de wereld gezien. Ik had nog niets van vaar-ervaring als ik hier toekwam. Meevaren met de "broodwinner" was een hele ervaring en ik zou zeker graag een paar jaar in de visserij willen. En later misschien naar de baggerschepen.'*

De bende van veertien (dertien, want één kwam er te laat...)

Maren vertelt dat hij een opleiding voor schilder volgde maar dat hij dat moest stopzetten omdat hij gezondheidsproblemen aan zijn neuswegen kreeg door de verf. *'Ik wou eigenlijk al veel langer naar het maritiem onderwijs, een vriend van me had dat ook gedaan, maar ik mocht eerst niet van mijn ouders. Ik had nog niets van visserijervaring, behalve dat ik hengelde vanop een klein bootje. Ik ben graag op zee omdat ik dan weg ben van de betwoonde wereld. En met de "Broodwinner" gaan vissen, vond ik een fantastische ervaring.'*

Jordy uit Ninove zit al een paar jaar op Mercator en kent al wat de klappen van de zweep.

Van de veertien jongens zaten er dus toch al negen op het Maritiem Instituut Mercator en twee zaten op de Ibis. Deze elf gasten voeren dus al heel wat mee op het opleidings-schip O.29 Broodwinner en weten waarover ze spreken, weten waarvoor ze kozen. De jongens die uit een visserijmidden komen, varen ook al jaren mee met het schip van hun vader of grootvader en sommigen gaan in de vakanties op eigen houtje mee als scheepsjongen, zoals Franky met de O.92 Francine en de B.462 Vidar.

Liefst de verre visserij

Ze hebben er allemaal zin in, hoewel sommigen vinden dat er wat teveel theorie wordt gegeven. Toch willen ze bijna allemaal ook nog het zevende jaar volgen. Voor het diploma van schipper of machinist dus. En allemaal willen ze het liefst naar de verre visserij. 'Zo ver mogelijk...'

Of er thuis bedenkingen kwamen op het feit dat ze in de visserij wilden gaan? Bij de jongens uit visserijmiddens was er weinig tegenkanting, vonden de ouders het meestal een goede beslissing. Enkel bij Jordy waren ze er niet blij mee, maar 'ze willen me gelukkig zien', zegt hij.

Bij de andere jongens waren de reacties wat gemengd. Sommige hebben een tijd moeten 'zagen', maar mochten dan uiteindelijk toch. Sommigen horen wel eens ronduit negatieve commentaar op hun keuze: 'mijn meter en mijn peter zeggen dat niet, maar ze laten het wel merken' zegt één van de jongens, 'je moet dat maar zien zitten, dat harde werk', zegt een ander. Maar Jason zegt daarop dat het wel meevalt 'als je uitlegt wat het beroep van visser is en dat het je broodwinning is'.

Visserismeisjes

Een groter probleem zijn wel de meisjes. Zij hebben het er vaak moeilijk mee dat hun lief visser wil worden en ze hem dus veel gaan moeten missen. De reacties van de jongens daarop: 'is niet zo leuk want ze kan me niet missen', 'ze vindt dat jammer dat ik voor visser leer', 'ze vindt het niet zo leuk omdat ik lang weg ben'...

'Ze moeten daarover niet zagen' is de commentaar van een aantal gasten. Maar dan hoor je toch ook wat positievere commentaren. 'Mijn vriendin vindt dat ik er me moet voor inzetten', zegt

Niels, Anthony, Maren, Jordy, Jason en Kevin... even samen overleggen.

In de les algemene vakken altijd een kwartiertje internetten... (de twee Jordy's)

Niels en Jordy S.: 'ze heeft het er moeilijk mee, maar ze probeert het te begrijpen'
 Dan komt er een nogal straffe uitspraak van een gast die blijkbaar al goed van wanten weet: 'Ik zeg altijd "luister nooit naar je vriendin als het over je werk gaat".
 Je werk komt op de eerste plaats!'

Meisjes, liefjes, vriendinnen... een hot item dat later zeker nog uitgebreid aan bod zal komen komen, net zoals problemen als drugs, veiligheid, zeeziekte, ervaringen op stage... Maar het project 'jonge haaien' wordt zeker niet alleen een babbelpje. Een portie cultuur willen we erbij.

De jongens tonen interesse in een museum- of tentoonstellingsbezoek, maar voor het eerste project mogen ze zelf de hemdsmouwen oprollen. Naar aanleiding van de fototentoonstelling 'Vissersvrouwen' die eind oktober van start gaat op vijf locaties aan de kust, starten ook wij een fotoproject op.

Na een brainstorming voor de juiste naam ('een brandje op zee', 'vissersmoksjes',...) kiezen ze unaniem voor 'Vissersmeisjes'. De jongens gaan in de weekenden met hun fotoestel aan de slag. Lief, zus, vriendin... meisjes dus. Aan 't strand, ja, dat mag... op de kaai, op een schip... alles kan. 'Laat ze stralen' gaf ik hen als motto mee.

Het project 'jonge haaien' te volgen op facebookpagina 'de zee in ons bloed': 'follow us' en 'like it'

Gemeentelijke Visveiling Nieuwpoort

**gelegen aan open tijhaven
gelegen op 5 minuten van exit 3/E40**

- **dagelijkse aanvoer van dagverse vis en garnaal**
- **van maandag t.e.m. vrijdag**
- **Faxmelding aanvoer**
- **thuiskoopsysteem !**

**visinfolijn:
veilmester:
directie:
fax:**

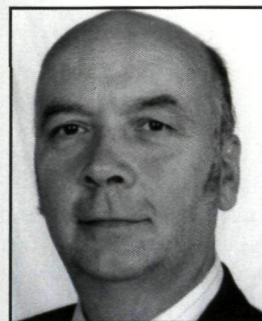
**0032 (0) 58 233364
0032 (0) 58 224970
0032 (0) 58 224971
0032 (0) 58 236720**

**ZEEVISSERS - VISBEWERKERS
- HAVENARBEIDERS - ZEELIE-
DEN EN BINNENSCHIPPERS
VOOR AL UW PROBLEMEN**

WENDT U TOT DE

Zeemansbond A.B.V.V.

**Ivan Victor
Federaal secretaris
zeevisserij**

Jules Peurquaetstraat 27

Oostende

Tel.: 059 55 60 85

Fax: 059 70 51 33

E-mail:

Ivan.Victor@btb-abvv.be

**R. Vermote:
gewestelijk secretaris**

0476 23 40 28

Heiststraat 3

Zeebrugge

Tel.: 050/54 47 15

Fax: 050/54 42 53

E-mail:

renaud.vermote@btb-abvv.

**Boekhoudkantoor
Vermeire & Tommelein**

**E. Beernaertstraat 71
B04.02
8400 Oostende**

**Tel : 059 701830
Gsm : 0475 901354
Fax : 059 512515**

www.vermeire-tommelein.be

Het leven zoals het is:

Visserismeisjes

Foto's © Ragnar Brouwers, Kevin Earebout, Bo Morbee,
Jason Savels, Maren Senepart, Katrien Vervaele,

Kilian Degroote

Shannen Calleeuw

Runa Brouwers

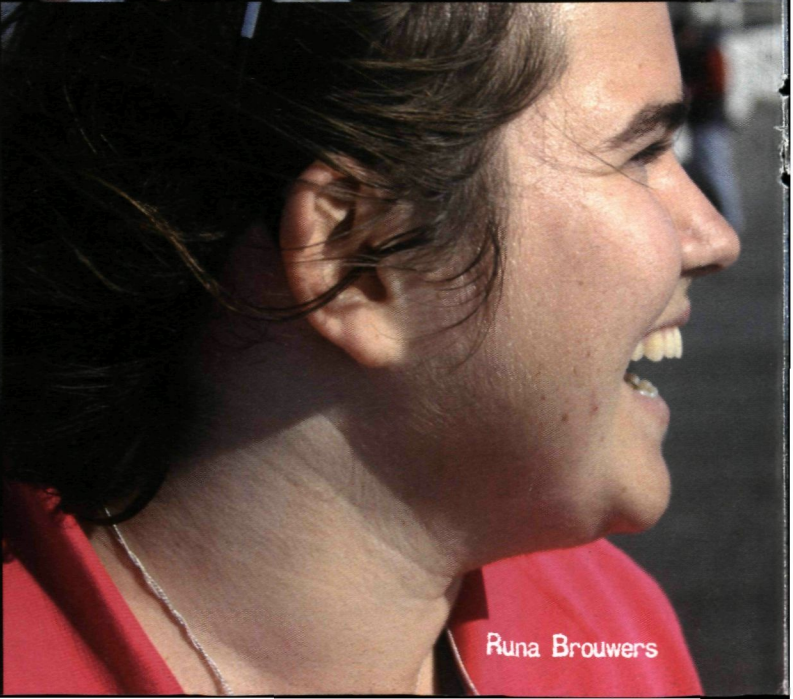
Kilian Degroote

Lisa Bolle

Chelsey Snauwaert

Runa Brouwers

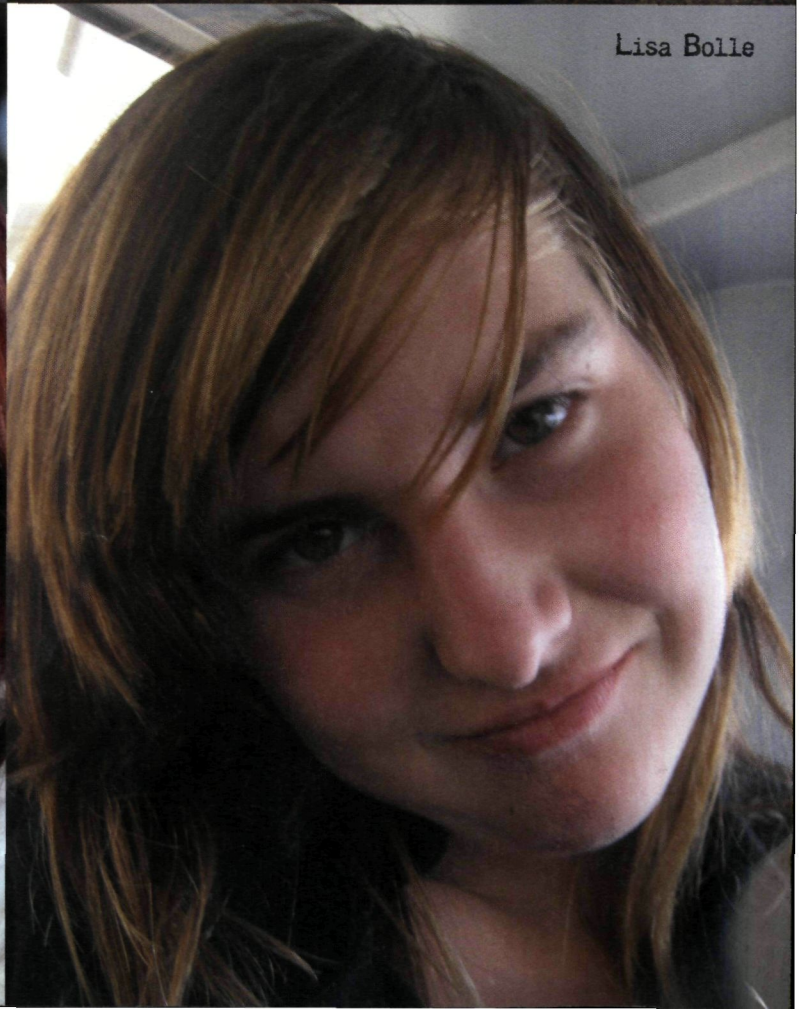
Shauni Deprince

Kilian Degroote

Chelsey Snauwaert

Lisa Bolle

Het leven zoals het is:
Dag van de garnaal

Foto's © Flor Vandekerckhove & Katrien Vervaele

Zio Gio vertelt ...

Zeemeerminnen

Sinds ik als binnenlander aanspoelde in de Oostendse Vuurtorenwijk, ben ik gefascineerd door de visserij. Er ging plots een onbekende wereld open. Ik luister ademloos naar de verhalen. Voor mij is dat pure poëzie, ook al weet ik dat het vissersleven meer rauwe realiteit dan rooskleurige romantiek is. In twee jaar tijd heb ik al zoveel toffe mensen leren kennen, gepensioneerde vissers zoals André en Eddy of mijn burens Willy en Gust. Man man man, wanneer zij beginnen te vertellen voel ik me een zachtgekookt eitje. Maar ze geven geduldig uitleg als ik weer eens een domme vraag stel over hun woorden uit het visserslatijn.

Zo komt het dat ik nu elke maand HVB verslind. Ik lees het uit van A tot Z. In het augustusnummer stond een fotoreportage over de doop van de O 13 Morgenster. Plots stokte mijn adem. Tussen de foto's van vissers bespeurde ik lichtbeelden van twee vrouwen die via een ladder aan wal stappen. Wat zeg ik: vrouwen? Welneen: buitenaardse wezens. Zeemeerminnen die uit de zee oprijzen. Met het verschil dat zeemeerminnen alleen maar een fraaie bovenkant hebben en als onderkant een gewone kabeljauwstaart. Nee, bij deze vrouwen is ook de

onderste helft adembenemend. Ja, zo'n ouwe Zio als ik heeft ook zijn gevoelens. Dirty old man, weet je wel.

Bref, de blonde zeemeermin stapt de wal op met gespreide armen en handen, als was ze een koorddanseres. Zoveel bevalliger dan de stoere vissers die ik langs de Baelskaai wel eens uit een schip zie komen. Op de tweede foto prijkt een vrouw met opwaaiende zomerjurk en dito bruine krullen. Ook zij spreidt de handen in een delicate evenwichtsoefening. De derde foto is al even aardig. De dame met krullen kan rekenen op een rij belangstellenden op de kade. Terecht. Ik kan alleen besluiten dat God een ernstige vergissing heeft begaan tijdens zijn schepping: waarom heeft hij de vrouwen zoveel mooier gemaakt dan de mannen?

Ik wil de namen van die twee buitenaardse vrouwen niet kennen. Ik heb Flor en Jo van HVB verboden om me te zeggen wie ze zijn. De vrouw moet een mysterie blijven. Een ondermaans of onderzees wonder van de natuur. Een nymf. Een walkure. Een sirene. Een zeemeermin.

Tot de volgende keer ...
Zio Joris • foto's Jo Clauwaert

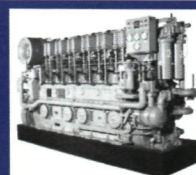
GARDEC

VJ n.v. Tel. 050 54 45 41
Fax 050 54 58 37
Scheepsherstelling
Afwerking nieuwbouwschepen
Metaalkonstruktie
Draai-, frees- en schaaftwerk
Inox- en aluminiumconstructie
Verhuur telescopische kranen

SDS n.v. Tel. 050 54 51 78
Fax 050 55 03 67
Leveren, plaatsen en herstelling van:
alle dieselmotoren
keerkoppelingen, pompen, compressoren e.a.
DROOGDOK
Schroeven en schroefassen
Las- en leidingwerk

Bureel - Werkplaatsen:
Boomkorstraat 7/8 - 8380 Zeebrugge
GSM 0477/41 20 93
24u / 24u

Uit de bibliotheek van Neptunus (6)

u aangeboden door Peter Holvoet-Hanssen

**ZIJ BREEKT WAKKER en spoelt aan
als iemand die verbeten op
de ramen tikt met druppels
uit het noorden en verlangen.**

*Zij zegt: Ik kan niets lichters
dan dit lichaam geven.*

**Zo licht dat het verglijdt
nog voor ik het kan nemen.**

*Ik zeg: Ik kan niets groters
doen dan in je ondergaan,
zoals vermoeide warmte 's avonds*

**in je zinkt. Ik droomde dat
het sissen in je duren bleef
en dat ik in je leerde zwemmen.**

Johan de Boose

JdB is doctor in de Slavische talen en Oost-Europakunde. Hij woonde lang in Polen, in Rusland en op de Balkan. Na een tijdlang als cultuurredacteur op de VRT te hebben gewerkt, is hij nu fulltime auteur van non-fictie, romans en poëzie.

Zijn recentste dichtbundel, *Geheimen van Grzimek*, was genomineerd voor de Herman de Coninckprijs 2011. Hij kreeg de Henriette Roland Holstprijs voor non-fictie en de Prijs van de Provincie Oost-Vlaanderen voor essay. In 2011 verscheen zijn vuistdikke roman *Bloedgetuigen* over oorlog en collaboratie in België en Rusland. Het boek is genomineerd voor de Halewijnprijs. Meer info te www.johandeboose.be

SHOES

*On seeing a pair of shoes in an open gateway one morning on my way to work:
5 possible explanations*

1.

His left eye caught a dark blur
as he drove round to the garage
Her lover was up and running
when his tyres hit the gravel
Our back-door man heading
out the wrong way into the morning
Forgetting his shoes by the garden gate
- it was quieter that way, how stupid? -
The husband locking his car
still wondering about the blur
near the front step
Were these night shifts affecting
his sight?
Or was there something asking
to be seen,
Something that one day would gel
in his head?

Peter Flynn

SCHOENEN

*Bij het zien van een paar schoenen door een open
hek in de voortuin op een ochtend op weg naar
mijn werk : vijf mogelijke verklaringen.*

1.

Zijn linkeroog ving een duistere vlek
toen hij naar zijn garage reed
Haar minnaar recht en weg
toen zijn banden het grind raakten
Ons ochtendmannetje weglopend
langs de verkeerde deur de morgen in
Zijn schoenen vergeten bij het tuinhek
- het was toch stiller zo, hoe stom? -
Haar man sluit zijn wagen
zijn gedachte haperend
aan de duistere vlek
Bedierven de nachtdiensten
zijn ogen?
Was er iets dat om
aandacht riep,
iets dat op een dag een klik
zou maken in zijn hoofd?

Peter Flynn

Vertaling Geert Cyriel Tavernier

Niet alleen onze columnist Zio Gio (zie elders in dit blad) brengt een ode aan het vrouwelijk schoon. Ook Jan Lamote mijmert na over wat hij de voorbije zomer te zien kreeg. Hij houdt een pleidooi voor het matig ontkleden.

NAAKTLOPEN

Tussen juni en september ligt er een stuk braakliggende tijd. Mensen gaan op reis, barbequen in de tuin, liggen op het strand of keuvelen gezellig op een terrasje. Omdat mijn braakliggende tijd toch wel aan verkaveling toe was, liet ik me door een goede vriend, tevens fervent naturalist, overhalen een bezoekje te brengen aan het naakstrand van Cadzand. (Bredene was mij te dichtbij). Daar ik van nature geen enkele voeling heb met deze menselijke uitingvorm vertrok ik allesbehalve op mijn gemak, want het was de bedoeling dat ik mij aan de omgeving zou aanpassen.

Ik ben natuurlijk ook het product van een opvoeding waar bloot onmiddellijk met sex geassocieerd wordt en waarbij discreet naar een andere zender gezapt wordt als er een tiet op TV te zien is. Met andere woorden enige gêne is mij niet vreemd.

Ik heb het niet voor naaktlopers, begrijp hun drijfveren niet en mis de filosofische betekenis van deze bezigheid. Op TV zag ik ooit een docu over een naturalistenkamp. Naakt zijn bleek daar bijna een obsessie, want zelfs in de supermarkt van het kamp liepen ze naakt rond achter hun winkelwagentje. Het beeld van een vijftiger met hangbuik wiens ongelooflijk grote vleeslul tussen het fruit en de droge voeding wapperde staat op mijn netvlies gebrand.

Ik verzamelde dus al mijn moed en trok, aangekomen op het strand, mijn stoute schoenen uit. Hoewel ik mijn schaamte achter een muur van geveinsde routine trachtte te verbergen zal het de andere naturalisten wel opgevallen zijn dat hier een debutant zijn 'blijde' intrede maakte. Maar men deed alsof er geen vuiltje aan de lucht was, iedereen deed opvallend onopvallend.

Mijn ouders hadden ongelijk, bloot heeft niets met sex te maken. Ik heb nog nooit zo weinig erotiek en sex gezien als

op dat naakstrand. Alle suggestie wordt er weggeblazen door gebrek aan esthetiek. Er zijn verdomd weinig mooie mensen op de wereld. Er is altijd wel iets te groot, te klein, te hang, te recht, te breed of te scheef. En laat ons nu niet leuteren over innerlijke schoonheid, intellectuele elegantie, of spiritueel charisma. Daar maak ik vroeg of laat wel eens een column over. Ik heb het nu enkel over de verpakking, de buitenkant. Bij de aanblik van een aantal zonnende zwaarlijvigen aan de vloedlijn vreesde ik een interventie van Greenpeace om deze 'aangespoelden' in zee te slepen.

Dan maar terug naar ons eigen strand, bij de drie gapers, waar ik sinds mensenheugenis een strandcabine deel met mijn familie. Traditiegetrouw maak ik er mijn wandelingetje van golfbreker naar golfbreker, met de voeten in het water. Twee dames komen opeens in volle vaart op mij afgestormd om mij eens goed nat te plenzen. Ik herken de vriendinnen waar ik het doorgaans goed mee kan vinden. De ene in een zwart slankmakend badpak met zeer diep ingesneden decolleté, doorlopend tot net boven de navel en samengehouden met losjes gesnoerde linten. Beneden versmalt het badpak al zeer hoog boven de heupen waardoor een mooi effect van eenheid tussen lichaam en benen ontstaat. De bikinilijn perfect verzorgd met daartussen een elegant heuveltje waarbij zelfs 'de soldaeteberge' in het niets verzinkt. De andere met een zeer sportief tweedelig badpak, waarvan de zwembroek eventjes doorloopt op de dijen waardoor een licht short effect wordt verkregen. De bovenkant een sportief topje in badstof, waar doorheen twee priemende, niet onaanzienlijke tepeltjes naar lucht happen. Alhoewel ik niet religieus aangelegd ben, kan ik op zulke ogenblikken zeer gelovig worden, waarbij ik m'n ogen ten hemel richt en de Heer dank voor zoveel schoonheid.

Jan Lamote • foto: joc

Visserscafés in de jaren zestig te Oostende

Schipper op rust Eddy Serie beschrijft al enige maanden, in een boeiende reeks, de visserscafés uit het Oostende van de jaren zestig. Vandaag steken we de Kapellebrug over en begeven ons naar de beruchte wijk Hazegras.

IV. Het Hazegras

Over de Kapellebrug komen we op het Hazegras terecht, sinds mensenheugenis is deze wijk in Oostende berucht om zijn cafés met welwillende dienststers. Na WO II zijn er daar veel dergelijke bars en cafés. In het begin van de jaren zestig bloeien ze nog, vooral door de aanwezigheid van zeemachtmatrozen van de nabijgelegen kazerne. Maar er komt ook heel wat vissersvolk over de vloer. Sommige vissers getuigen er van grote klasse, zo vinden wij, jongeren dat. Die klasse bestaat erin dat ze goed met het vrouwelijk geslacht kunnen omgaan en dat de vrouwen dat ook weten te appreciëren. Tijdens de jaren zestig verdwijnen die bars, maar één blijft overeind: The Moon, bij Mon van de Blues. The Blues was de eerdere naam van de bar. The Moon heeft een lange zaal met een lange toeg vol barkrukken. Daar tegenover staan wat zitplaatsen en tafels. Achteraan kan er gedanst worden bij gedempt licht. We vinden er een vijftal dienststers - serveuses - afkomstig uit alle delen van Vlaanderen. Het zijn

fel geschminkte, mooie meisjes in korte rokjes, kleurige blouses en extra hoge hakken. Ze komen naast je zitten en vragen of ze iets mogen drinken. Meestal doe je dat wel, maar als je dat niet wilt is 't voor hen evengoed. Je doet eraan mee of niet. Ze dansen met je en ze zijn ultra lief met het oog op meer vertier.

Kim en Non Stop

Zeemachtmatrozen gaan nooit uit in het Visserskwartier. Het is niet zo dat vissers en zeemachtmatrozen altijd vechten wanneer ze elkaar tegenkomen, maar het gebeurt toch wel eens, vooral wanneer er meisjes in de buurt zijn. Ah, de vissers vinden die miliciens toch maar zoetwatermatrozen, jongens die wel een grote bek opzetten, maar die geenszins het zware werk verrichten in barre omstandigheden, zoals vissers dat wel doen.

Als de matrozen uit de kazerne vertrekken, gaan ze uit in de

wijnbar

ZIO GIO

Dr Eduard Moreauxlaan 89
8400 Oostende
T 0475 22 25 11
joris@ziogio.be
www.ziogio.be

EEN RUSTIGE LOUNGE BAR MET SFEERVOLLE MUZIEK
WIJNEN, BUBBELS, STERK SPUL, KOFFIE, FRISDRANKEN EN HAPJES UIT ALLE ITALIAANSE REGIO'S

EEN PLEK VOL
ITALIAANSE WARMTE
IN DE VISSERSWIJK
VAN OOSTENDE

bars op het Hazegras, ofwel trekken ze via de Kapellestraat naar de Montmartrebuurt met o.a. de Langestraat en de Boulevard Van Iseghem. Uitzondering is de Rembrand, in de Brabantstraat, tussen de Grote Markt en het Oude Mijneplein, op de rand van het Visserskwartier.

Het Visserskwartier verliest als uitgaansbuurt voor niet-vissers trouwens veel van zijn pluimen eens de jeugdclubs Non Stop en Kim worden opgericht. Jonge Oostendenaars laten sindsdien het visserskwartier over aan de vissers. De Non Stop, een katholieke jeugdclub en de Kim, een vrijzinnige, zijn beide in het Oude Theatergebouw aan de Vlaanderenstraat gevestigd. Ze hebben grote zalen ter beschikking waar honderden jongens en meisjes een plaatsje vinden.

In de Non Stop ziet men de jonge vissers niet zo graag komen. O.a. de toeziende Dokter Daniëls controleert er de zeden. Ooit zat daar met een meisje te tongzoenen, waarop de directie me de deur wijst. Op een volgende zaterdagavond, lichtjes beneveld, discussieer ik daar heftig over met de directie. De pastoor wordt erbij geroepen. Hij alarmeert de politie die me meeneemt. Na een gesprek met de commissaris, die me wel begrijpt, mag ik weer gaan.

In de vrijzinnige Kim ziet men ons wel graag komen. Het gebeurt eens dat wij daar met een bende jonge vissers binnenkomen. Om twaalf uur is het daar sluitingstijd, maar het gebeurt dat wij nog wat langer mogen blijven, terwijl al de andere jongen wel buiten moeten. Dan bouwen wij er een feestje, samen met het jonge bestuur, w.o. enkele zeer sympathieke

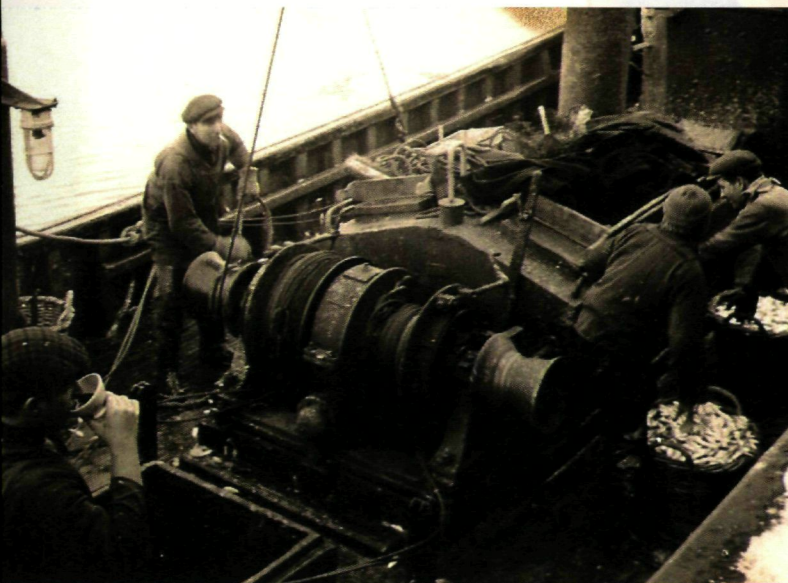
Ongeveer 1964, een foto aan cinema Plaza rechtover de Kim, in de kelder van het theatergebouw : van l. naar r. : een onbekende Belgische landsverdediger, Eddy Serie (kust), Pros Jooris (kust en middenslag), Lucien Desomer (kust) en Eric Van Sevenant (IJsland).

onderwijzeressen. Kortom er is, voor wat de appreciatie van de jonge vissers betreft, dag en nacht verschil tussen de Kim en de Non Stop.

Nog later in de jaren zestig, nadat het theatergebouw wordt afgebroken om er het Europacentrum te bouwen, verhuizen de jeugdclubs Non Stop en Kim naar de Hazegraswijk, op de plek waar vroeger nog het oude station heeft gestaan en waar nu het warenhuis Delhaize gevestigd is.

(Vervolgt)

Eddy Serie

Aan boord van de O 628 tijdens de jaren zestig. We zien Eddy Serie, Maurice Zanders en Theo Bogaert aan het werk.

In de jaren zestig werd er ook vis gevangen die vandaag geen markt meer kent. Op de foto lossen kustvissers hun gevangen sprot.

VLOOT, reder van de overheid,
stelt in Oostende een driehonderdtal collega's te werk

via www.welkombijvloot.be

kun je solliciteren:
(jobs - vacatures)

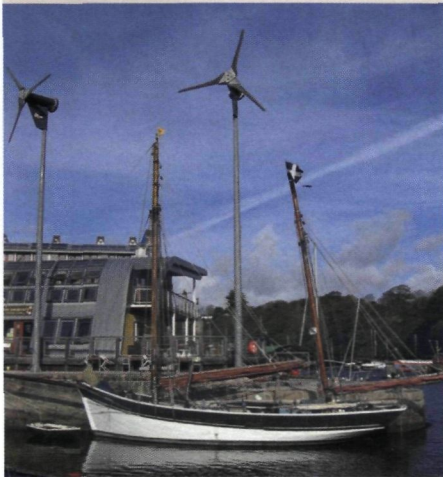
en op de hoogte blijven van onze nieuwbouw:
(projecten - nieuwbouw)

DE EX O.58 ROSA

HVB-lezer Gino Provost kreeg via een Engelse mailvriend een berichtje over de ex O.58 Rosa. Nadat het scheepje in 1970 naar Engeland was vertrokken is het daar in de vaart gebracht als PH.42 Rosa. Na een carrière als vissersvaartuig werd het doorverkocht en volledig verbouwd om gebruikt te worden als pleziervaartuig. De originele naam werd behouden en momenteel vaart het scheepje nog steeds, in een prachtig onderhouden conditie, onder de naam ROSA. Deze zomer is het zelfs richting Antillen gevaren. Momenteel ligt het in de haven van Penryn (omgeving Falmouth).

ex O.58 ROSA in Penryn (Falmouth)
foto 18 okt 2011 - foto John McWilliams

WASTE FREE OCEANS

De Haven Oostende lanceert in samenwerking met SDVO, Federplast.be en Fishing For Litter het initiatief Waste free oceans (afvalvrije oceanen), een campagne om de zee weer proper te krijgen. Het evenement gaat door op 8 november in de Oostendse haven, Esplanadestraat 10.

Om 10 uur komt daar een vissersvaartuig toe met een 'fishing for litter big bag'. Ook wordt er het gebruik van 'thomseanetten' gedemonstreerd, dienstig voor het vissen van drijvend afval.

Om 11,45 wordt er gesproken. Moderator Lieven Verstraeten laat daarbij Ivan Victor van SDVO aan het woord, visserijminister Kris Peeters en EU-visserijcommissaris Maria Damanaki. Anna Rosbach (Deens Europarlementslid) legt uit waarom de stichting 'Waste Free Oceans' opgericht werd. Stéphane Dalimier (voorzitter Federplast.BE) zegt dan weer waarom de kunststofindustrie WFO hierin steunt. Prof Colin Janssen (UGent) inventariseert het drijvend afval aan de Belgische kust. Vragen stellen kan tot 12,30 u, want daarna zijn er vishapjes te nuttigen.

KIJK OP VLAAMS VISSERIJVERLEDEN

Op 25 november organiseert het VLIZ een studiedag over Vissen in het verleden. Er zijn drie sessies. In een eerste vergadering toont men aan dat subsidies, technische maatregelen en beschermingsmaatregelen voor visbestanden geen recent fenomeen zijn. Al eeuwenlang is er sprake van overheidsinmenging in de visserijsector. Een tweede bijeenkomst heet 'de cierk', zo genoemd naar het cirkelvormige gebouw waar destijds in Oostende de vis verhandeld werd. Daar worden een 10-tal korte voordrachten van maximaal 5 minuten gehouden. Sprekers zullen er aan de hand van voorwerpen, beelden of citaten, boeiende en in de vergetelheid geraakte verhalen uit de geschiedenis van de zeevis-

VISMIJN OOSTENDE 1974

Eind november verschijnt er een nieuw boek met foto's uit 1974 over de Oostendse vismijn. Het betreft een reportage van Guy David met nooit verschenen foto's over de bedrijvigheid in en rond de vismijn, van de aankomst van de schepen tot de veiling. Aanwijzers, roepers, veilmesters, visbennen, woorden die inmiddels verdwenen zijn, komen hier nog éénmaal terug. Het fotoboek verschijnt op 26 november en zal te verkrijgen zijn in de boeken- en krantenwinkels van Oostende.

serij aanbrenge en toelichting verwachten van de andere deelnemers. Een derde sessie heft het over de pladijs. Vandaag is dit veruit de belangrijkste soort in de Belgische aanvoerstatistiek: wat weten we over het belang van deze vissoort voor onze contreien doorheen de voorbije eeuwen?

De dag dag door op de Oostendse oosteroever, InnovOcean site (ingang pakhuis 61). Wie er nog meer over wil weten kijkt naar <http://www.vliz.be/events/zeevisserij>.

STATUUT VAN KUSTVISSER WORDT VERSOEPELD

In de toekomst zullen garnaalvissers 48 uur op zee mogen blijven, een verdubbeling van de huidige maximale reisduur van kustvaartuigen. De aanpassing aan het statuut van kustvisser werd op 24 oktober tijdens de 'Dag van de Garnaal' in Nieuwpoort aangekondigd door Frans Coussement, raadgever op het kabinet landbouw, zeevisserij en plattelandsbeleid.

Hij kondigde daar ook onderzoek aan naar de betere benutting van afvalproducten zoals kookwater of de koppen en pellen van de garnaal.

JEUGDBOND VOOR NATUUR EN MILIEU HEKELT VISSERIJBELEID

'Zoals het visserijbeleid nu wordt gevoerd, zal er binnen enkele jaren geen Belgische visserij meer bestaan'. Met die boodschap trokken honderd jongeren van de Jeugdbond voor Natuur en Milieu (JNM) op 1 oktober naar Brussel, waar de vereniging voor het kabinet van Kris Peeters met een ludieke actie voor een duurzaam langetermijnbeleid pleitte. De actie was een gevolg van het congres dat de JNM in juli te Zandvoorde over de visserij gehouden had. 'Als we doorgaan met het vangen en consumeren van vis zoals we dat momenteel doen, dan is tegen 2050 de hele zee leeggevestigd', luidt het. 'Onduurzame vistechnieken zijn immers nog steeds de norm. Een norm die mee door Kris Peeters in stand wordt gehouden. Daar willen we als JNM op reageren', klonk de boodschap. Niet de vissers zijn voor de jongeren kop van Jut. Ze hekelen dat de subsidies momenteel vooral toegekend worden aan de klassieke vistechnieken die het maritieme evenwicht grondig verstoren. De vereniging wil echter dat de subsidies maximaal worden aangewend om meer duurzame technieken te stimuleren. 'De vissers zelf hebben weinig

keuze. Reeds jaren is het iedere dag een gevecht om het hoofd boven water te houden. Ze zijn er zelf het hart van in dat ze willens nilens bijdragen tot het onvermijdelijke einde van de visserij', aldus Anton Christiaens van JNM.

Z 198 VERKOOPT IN OOSTENDE

Op woensdag 19 oktober verkocht de Z.198 voor het eerst onder zijn nieuwe eigenaar de vangst in de Vlaamse Visveiling te Oostende. Een ben vis werd daarbij symbolisch verkocht ten voordele van het fonds 't zal wel gaan' van aalmoezenier Demaeght.

De Z 198, een boomkorvaartuig gebouwd in 1998, 36,89 meter lang, ABC-motor 957 kW sterk van 2006, was tot voor kort eigendom van de Nederlandse familie Korf. Eind vorig jaar werd het schip betrokken in een faillissement. Het schip werd in april per opbod verkocht aan rederij Waterdance Ltd uit Exeter (UK).

FILM FISH AND RUN

De visserijfilm Fish and run, waarover we eerder reeds berichtten, kende op 21 oktober een daverende start in cine Rialto te Oostende, waar de filmclub bijna 200 mensen mocht verwelkomen op de première. Intussen werd de documentaire ook al getoond in Nieuwpoort, Leuven, Bussel, Herzele en Antwerpen. Er volgen nog voorstellingen op 7/11 in Studio Skoop te Gent en op 16/11 in het Vrijzinnig Ontmoetingscentrum te Hasselt. Daarna begint de film aan een internationale carrière. Vermelden we nog dat de film ook op DVD beschikbaar is en besteld kan worden door overschrijving van 12 € (verzending in) op reknr. BE40 0016 3236 1163 van Climaxi Groenlaan 39 te Herzele.

BOB DE MOOR & DE ZEE

Hergé en De Moor poseren in 1956 aan boord van de Reine Elisabeth waarmee ze de overtocht naar Göteborg maakten.

In het stripcentrum in Brussel loopt nog tot 15 januari een expo gewijd aan het maritieme oeuvre van striptekenaar Bob De Moor, ooit de rechterhand van Hergé en bij leven en welzijn gepassioneerd door de zee, de scheepvaart en zeelui. Zijn 'Cori, de scheepsjongen' hoort bij de klassiekers in Stripland.

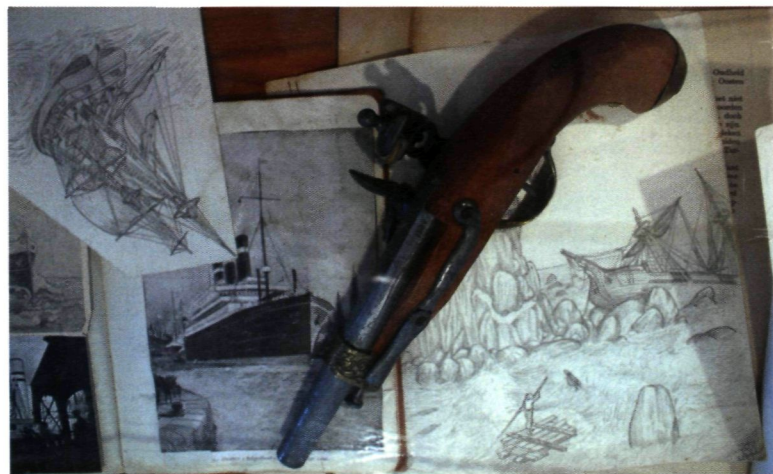
Bijna alle grote Belgische striptekenaars mengden geregeld een geut zeewater in hun tekenink. Ze horen tot ons erfgoed, Marc Sleens opvliegende, veredelde piraat – Aha - Tuisentfloot en de immer aangeschoten kapitein Oliepul met z'n sleper 'His Majesty Pull'. Net zoals Hergés zuip- en vloekschuit kapitein Haddock en de haaivormige duikboot van professor Zonnebloem. Bij Willy Vandersteen waren o.a. *De Bronzen sleutel* en *De IJzeren Schelvis* ziltig van inhoud.

Meer dan 30 jaar lang was Antwerpenaar Bob De Moor de nauwste medewerker van Hergé en het weekblad *Kuifje*. Ook hij liet zich graag door de zee en scheepvaart inspireren. In 1925 geboren in een volkse Antwerpse buurt, net als Willy Vandersteen, was Bob De Moor van kleins af gepassioneerd door de wereld van scheepvaart, haven en zeelui. Al vroeg tekent hij van op de Scheldekaaien bootjes en schepen en knutselt hij maquettes van vaartuigen ineen. Z'n oom, die kapitein is op een Kongoboot, belooft hem dat hij mee mag tijdens de grote vakantie als zijn kajuitjongen. Maar 10 mei 1940 heeft een ander scenario in petto!

Later trekt hij naar de Academie voor Beeldende Kunsten in eigen stad en op zijn 18de start hij zijn tekencarrière in de tekenfilmsector. Eén van z'n eerste strips, *Bart, de scheepsjongen*, verschijnt in *De Kleine Zondagsvriend*.

Nadat hij in 1949 *De Leeuw van Vlaanderen* van Conscience heeft verstript, wordt De Moor wat later de rechterhand van Hergé en volgt hij z'n meester in het toepassen van de vaak geroemde klare of heldere (teken)lijn in z'n verhalen. In 1951 mag hij voor het weekblad *Kuifje* z'n tekenpen wetten aan het eerste verhaal van *Cori, de Scheepsjongen* in *Onder de vlag van de Compagnie*. Zelf zei hij daarover ooit: 'Het weekblad *Kuifje* was toen voor het eerst in het Nederlands verschenen en voor de "Hollanders" besloten

we een zeeverhaal te maken om meer lezers bij onze Noorderburen te lokken. Dus situeerde ik m'n strip in de Gouden Eeuw, de tijd van de Verenigde Oostindische Compagnie (V.O.C.)'. Het wordt meteen De Moors Magnum Opus. Maar omdat z'n werk bij het weekblad *Kuifje* al z'n tijd en energie vraagt, komt er pas een kwarteeuw later een twee Cori-verhaal. Zo schept hij voor dit stripweekblad in de jaren zestig de stripfiguren *Barelli*, *Meester Mus* en *Bathazar* die niet zelden hun avonturen op zee beleefden. In 1977 maakt de dappere scheepsjongen de ondergang van de Spaanse Armada van Filips II in 1588 mee. Een teletijdmachine blijkt toen al een handig instrument in stripland! Na *De Spionnen van de Koningin* en *De Zeedraak* bewerkt hij een heruitgave van z'n allereerste Cori onder de titel *Koers naar goud*. Later volgen ook nog *De gedroomde reis* en *Dali Capitan*. Dit laatste album wordt wel afgewerkt door z'n zoon Johan want Bob De Moor overlijdt op 26 augustus 1992. In die laatste strip ontmoet Cori z'n dood gewaande vader en ontdekt onze jonge held dat z'n pa zich tot de Islam bekeerd heeft.

In het museum toont men tal van voorwerpen en schetsen die aantonen hoe nauwkeurig De Moor de maritieme wereld wilde tekenen.

Om zijn zeeverhalen te illustreren diende De Moor veel kennis over historische schepen te verzamelen.

Aanmonsteren

De zee blijft voor De Moor synoniem voor avontuur. Net als Hergé documenteerde hij zich minutieus om alles zo correct en gedetailleerd mogelijk weer te geven wat hij op papier zette. Zo wordt hij in de jaren zeventig door Hergé nog naar de bunkers uit W.O.II, op de Oostendse Oosteroever, gestuurd om schetsen te maken van die oorlogsarchitectuur voor het album: *Kuifje en de Picaro's*. Getuige daarvan zijn de vele schetsen die hij vooraf maakte en die de tentoonstelling ons toont. Zo monsterde hij samen met Hergé aan op de cargo Reine Astrid om in 1956 een 4-daagse zeereis mee te maken van Antwerpen naar Göteborg.

De expo Bob De Moor & De Zee in het Belgisch Stripcentrum in Brussel, waarvan De Moor trouwens de eerste enthousiaste voorzitter was, kreeg door curator Toon Horsten een luchtige lay-out aangemeten. Op de bovenste etage van het prachtige art nouveau gebouw zeilt de bezoeker doorheen een maritiem decor waar kijkkasten opgebouwd zijn uit tonnen, kisten en balen. Verder is er de boeg van een heus zeilschip, de scheepsflank met twee lagen kanonnen. Inhoudelijk geeft de expo ons inzicht in de fascinatie van De Moor voor de zee en het maritieme aan de hand van oorspronkelijke moederbladen met de nog lege tekstballonnetjes en infokadertjes, foto's, voorwerpen en filmfragmenten... Op een andere plaats in het museum hangt ook een mooie lithografie van zijn hand: *Zeilschepen op de rede voor Plymouth*.

Marc Loy

Bob De Moor & De Zee loopt nog tot 15 januari 2012 in het Belgisch Stripcentrum Zandstraat 20 in Brussel. Open van 10 tot 18 uur, behalve op maandag. visit@stripmuseum.be.

De tentoonstelling kreeg een luchtige lay-out aangemeten. De bezoeker zeilt doorheen een maritiem decor waar kijkkasten ook opgebouwd zijn uit tonnen, kisten en balen.

Stichting voor Duurzame Visserijontwikkeling

SVDO vzw
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 26
Fax: 059 50 96 64
info@sdvo.be

Openingsuren:
 Van maandag t/m donderdag
 van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
 Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

HET ZEEVISSERSFONDS
 fonds voor bestaanszekerheid

Zeevisserfonds
Wandelaarkaai 4
8400 Oostende
Tel: 059 50 95 55
Fax: 059 50 95 25
info@zeevisserfonds.be

Openingsuren:
 Van maandag t/m donderdag
 van 8.30u tot 12.15u - 13u tot 17u
 Op vrijdag van 8.30u tot 12.30u

ZIE IK DE LICHTJES...

Vorige maal hielden we even halt bij de jammerlijk verongelukte **Antoon De Candt**. Deze beloftevolle chansonnier (lid van de beruchte club van '27 jarigen' die zich uitstrekt van **Robert Johnson** tot **Amy Whinehouse**) liet ons enkel een EP 'Vlaams Poëet' met zes nummers na. Als laatste nummer '2'20" pure pracht. 'Sprookje' heet dat nummer. Het werd later opgepikt

en verder uitgewerkt tot een mini epos van 4'30" voor het 'Vlaamse Helden' project (1992) rond **Hans De Booi**, dirigent en arrangeur **Robert Groslot** en zijn orkest **Il Novecento**, een vertrouwd gezelschap via de jaarlijkse en bijzonder succesvolle

The Night Of The Proms. 'Sprookje' is meer-

duidelijk, zelfs geheimzinnig van inhoud, maar lijkt toch eerst en vooral een ontboezeming van iemand die 'alles' in zijn leven is kwijtgeraakt. Daarbij speelt blijkbaar het verraad van een vriend een rol.

Het blijft allemaal vaag, maar de onmiskenbare melancholie steekt af tegen het drie maal herhaalde refrein: 'Ik heb boten uit zien varen, op wolken van satijn, naar Tjoengking of Tamara, mijn lied wil slechts een sprookje zijn...' De stad Tjoengking bevindt zich midden in China, je vindt een Tamara midden in Colombia. Niet-bepaald havensteden waar boten toekomen. De namen zijn enkel gekozen voor het exotisme en voor de alliteratie. Maar da's techniek. Zaak is dat 'Sprookje' precies is wat de titel aangeeft... Pure magie. Men kan enkel dromen wat De Candt nog in zijn mars had.

Anders zit het met **John Lundström**. Die werd er zeventig en leidde een rijkgevoeld leven (1919-1990) Zoals zijn achternaam het al suggereert, was zijn grootvader een Zweedse zeeman die van Antwerpen zijn thuishaven maakte. Zijn vader hield een zeemanscafé in 't Schipperskwartier van 'dad Aentwaerpe

John Lundström alias Vake Viool

van ons' (naar de titel van zijn tweede LP van, uitgebracht in 1974) Later verhuisde het gezin wel naar het Kiel, maar de indrukken van zijn jeugd zouden hem bijblijven. John leerde viool spelen en ontpopte zich tot volkszanger, voordat Wannes tot wasdom kwam. John werd militant socialist. Nog voor de tweede wereldoorlog was hij de gangmaker achter het succes van jeugdherbergen en de heropleving van volksdansen. Hij hielde er de koosnaam 'Vake Viool' aan over (onder die naam overleeft hij als... stadsreus van Deurne!) Hij was kinder-animator, gaf les op de sociale school.

Eva De Roovere en Hans De Booi

Dat hij lid was van de... Snorrenclub bij voorbeeld, waar hij 't Snörrelieke' over schreef en waarmee hij zelfs in de strip 'De Snor van Kiekeboe' terecht kwam, dat vind je allemaal op het net.. Op ons netvlies is gebrand dat de man in de late jaren zestig en het begin van de seventies op de BRT kwam en daar met ongekend vuur en overtuiging kampvuurliedjes zong. Engagement was zijn leven. Maar ondanks zijn 'heroriëntatie' zou het zeemansleven in zijn repertoire een vitale rol blijven spelen, zeker live. Je vindt daar niet zoveel van terug op geluidsdrager maar op de al vermelde LP staan er toch enkele liedjes die verwijzen naar de zeeman. Op 'Vaer over Zié' ('Ver over Zee') klinkt het: 'Wie wil 'er mee gon vère, vaer over zié als kapitein of lichtmatroës, wie veêrd er mee? Mor veur 't vertrek gon wij oep zwier, leven et bier, in Aentwaerpen in 't Schipperskwartier, leven et bier' (weergave van het Antwerps door ene **Krommenaa**s op www.aentwaerps.be) Het zeemansleven zoals men het zich voorstelt!

Een zachte zijde, zeg maar de kwetsbare flank toont het fraaie 'Ziëmanstroëst' ('Zeemanstroëst'): 'Ik kwam eur tege, 't was al zoe laat; zij stoeng te trimme in de Schippersstraat; ze sprak 'er mij zoe vrindelijk aan; 'k gaf eur nen aerm en we zen nor bove gegaan.' (trimme = tippelen) *The facts of life*, dus, betaald plezier, en

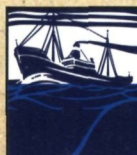
daarna *business as usual*, maar de eenmalige ontmoeting verliep niet zonder averij: 'Vaarwel adieu dan zie manstroest; m'n schip veerd nor 't noorde of nor den oest; mor dié nacht in Aentwaerpe meh au on m'n zij, dör denk ek nog dikkels on, denkte gij oek is on mij'.

U vindt een Nederlandstalige versie op de aangegeven site, maar we dachten dat dit voor zich sprak. Je hebt geen grote woorden om uitdrukking te geven aan de pijn van het zijn...

In vorige aflevering van Het Muzikale Anker hadden we al even verwezen naar de 'moeder van alle (Antwerpse) zeemanslieders', 'De Lichtjes van de Schelde' van **Bobbejaan Schoepen** (ook weer zo iemand die eerst moest verdwijnen om dan pas volle waardering te vinden...). Volgend jaar zal het een halve eeuw zijn dat dit nummer uitkwam. Het is niet meer moeilijk dat opnieuw te verkrijgen: het staat o.a. op 'The World Of Bobbejaan - Songbook', drie cd's met 76 remasterde songs, de enig erkende verzameling op het door de familie gerunde Bobbejaan Records. De melodie is van Bobbejaan, maar de tekst werd geschreven door een... Nederlander. Toen **Anton Beuving** (echte naam Anton Pieter Arie Oliemans) de tekst voorlegde aan Bobbejaan nam het naar verluidt vijf minuten in beslag om het lied af te werken, zoals dat wel vaker gebeurt met geniale liedjes die als het ware zichzelf schrijven, van 'Lazybones' (**Johnny Mercer-Hoagy Carmichael**) tot 'Meisjes' van **Raymond van het Groenewoud**.

*'Je weet wel m'n schat dat ik veel van je hou
Ik hoef je dat niet te verklaren
Een zeeman is dol op z'n kroost en z'n vrouw
En toch wil hij altijd weer varen
Maar heeft soms de zee iets verkeerd met me voer
En krijg ik voorgoed averij
Denk aan de kinderen en sla je erdoor
Maar spreek hen dan dikwijls van mij...'
(uit 'De Lichtjes van de Schelde')*

Interessant om weten is dat Anton Beuving zich niet zomaar verplaatste in de huid van de thuis komende zeeman. Tussen 1919 en 1924 was hij immers matroos in de lange omvaart, waar hij zich niet thuis voelde. Hij spreekt dus uit ervaring! In 1940 schreef hij 'Ketelbinkie' (originele titel: 'De Straatjongen

B.V.B.A. S & S

Jofra Shipping & Trading

Postbus 51 • B - 9060 Zelzate

Tel: +32 (0) 9 361 00 04 • Fax: +32 (0) 9 360 60 04

GSM: +32 (0) 477 952 450

E-mail: jofra.jan@gmail.com

Web: www.bvba-sens-jofra.be

- Aan- en verkoop van alle visserijsschepen
- Aan- en verkoop van alle motoren / koppelingen
- Alle toelieferingen / reparaties
- Inbouw van alle merken motoren en koppelingen
- Tevens uw adres voor al uw sloop- en saneringsschepen

van Rotterdam' gezongen door **Frans van Schaik**), een lied dat bij onze noorderburen de status van klassieker aangemeten kreeg en nog steeds vaak gebracht wordt. 'Ketelbinkie' komt uit het populaire muzikale hoorspel 'Vrouw aan Boord' (1940). Hij schreef liederen voor een lange rij artiesten, zowat van **Willy tot Willeke Alberti**, meestal met **Louis Noiret** als componist. Beuving was ook jeugdauteur, populaire boeken die vaak herwerkt zijn tot hoorspel. Gaandeweg schakelde hij over op de detectiveroman, 52 stuks in totaal. De rol van Maigret, Hercule Poirot of Mrs. Marple kwam recherchéur 'Hakkie' Waaldijk toe.

Ook van 'De Lichtjes van de Schelde' bestaan een aantal versies. Naast de al vermelde van **Hans De Booij-Wannes Van de Velde**, namen ook **Louis Neefs** en **Will Tura** het op. **Daan Stuyven**, grote pleitbezorger van Bobbejaan in diens laatste levensjaren, bracht het live in 'Zo is er maar één' op de VRT. In de finale van reeks 3 (2007) haalde Daan er de finale mee. Daar strandde het op de vijfde plaats. Overwinnaar werd 'Ik mis je zo' van **Will Tura**, gezongen door **Udo**. Maar dan dwalen we af. Deze reeks begon bij **June Tabor**, **Robert Wyatt** en **Elvis Costello**. Vandaar kwamen we terecht in Vlaanderen (en een beetje Nederland) via **Wannes van de Velde**, **Hans De Booij**, **John Lundström**, **Bobbejaan Schoepen** en **Anton Beuving**. Tijd dat we weer eens het Kanaal oversteken al zullen we misschien eerst nog halt houden bij **Dorus** en **Vader Abraham**... Niets moet, alles mag!

Antoine Légat • foto's: Jo Clauwaert

EN DE DAG LIET ZICH IN LAKENS WIKKELEN
DOOR DE WIND VLAK EN STRAK GEBONDEN
ALS EEN SLEEP VOOR DE VROEGE MAAN.
HET MORSEND LICHT WERD UITGEGOMD,
SCHEMERING SLOOT DE EERSTE STILTE IN.
IN DE VOUW VAN HAAR MOUW ONTBLOOT
DE NACHT DE SLUIER VAN HAAR MACHT...

GEERT CYRIEL TAVERNIER

GESCHREVEN VOOR DE CD VAN WOUTER VANDENABEELE
'CHANSONS POUR LA FIN D'UN JOUR'

De Belgische visserijvloot (82)

In januari 2005 startten we met de rubriek 'De Belgische visserijvloot' waarbij we maandelijks drie foto's en een beknopte historiek van de vaartuigen publiceerden. Met 111 steekkaarten van vissersvaartuigen hadden we zowat de hele varende vloot gehad. Door de goede respons op deze rubriek gingen we er nadien mee door. Sinds februari 2008 gaan we stapvoets terug in de tijd en brengen we de vaartuigen die inmiddels uit de vloot verdwenen zijn. Deze aanpak, die gepaard gaat met het nodige opzoekwerk, leverde voldoende vaartuigen op om tot vandaag in HVB telkens een bladzijde te vullen.

Voor de juiste gegevens baseren we ons op de oudere Officiële Lijst der Belgische Vissersvaartuigen. Ook andere bronnen en archieven worden geraadpleegd om de exacte gegevens over de vaartuigen en de opeenvolgende eigenaars te vinden. (Louis Vande Castelee)

N 788 MAURITS - ROGER

Lengte: 12,95 M

Breedte: 6,95 M

Tonnage: 20,92 bruto

Bouwjaar: 1942

Werk: Jules Denye, Oostende

Motor: Deutz 1942

Vermogen: 70 pk.

Eigenaars.

Alex Jungbluth , (1942)

Isidoor Ghys (1952)

N.788 MOED EN VERTROUWEN

Weduwe Charles Calcoen (1952)

André Calcoen, Nieuwpoort (1957)

Jeannine Breem, Nieuwpoort (1984)

Ronny Hillebrandt (1985)

PVBA La Marée (Jean Schallier)

(1987)

Geschraapt 24.09.1987.

Foto collectie LVC

O 278 LONGLINER I

Lengte: 38,07 m

Breedte: 7,17 m

Tonnage: 324 bruto

Bouwjaar: 1963/1985

Werk: D & J Boot/Valcke

Motor: Deutz 1985

Vermogen: 680 pk

Eigenaars.

SPM 210-RODRIQUE: Armement La-

mour SA Boulogne. (1963)

BL 265456 RODRIQUE:

ACHILLES IV: Hinderyckx Gebroeders,

Oostende.(1984)

O.278 LONGLINER I: SV Longliners,

Oostende (1984)

06.02.1987: concordaat uitgesproken.

11.09.1987: geschraapt.

LE PARRAIN: Michel Pierre Dupont,

Cherbourg. (1987)

LE PARRAIN: armement Vidal SA La

Rochelle (1997)

01.02.2002 gezonken. 1 dode

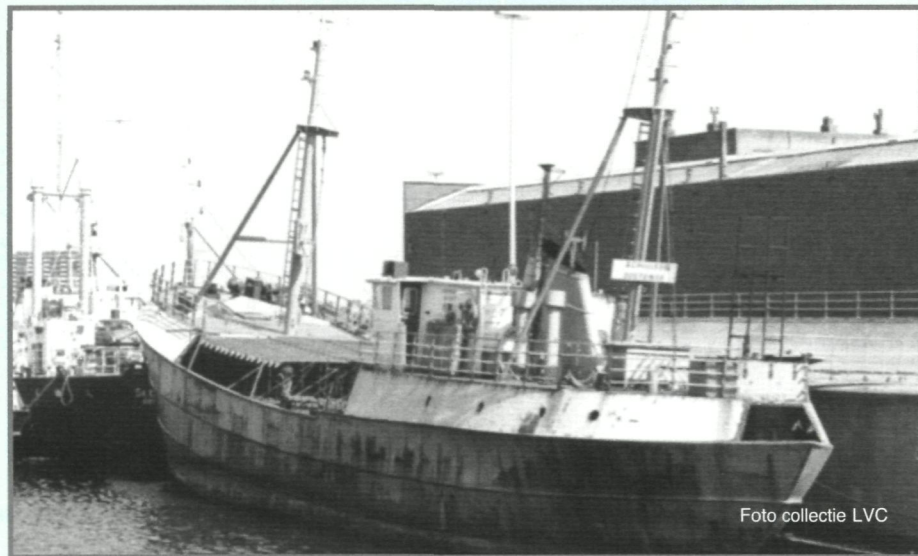

Foto collectie LVC

N 470 ERIC - ANNA - LAURA

Lengte: 18,70 m

Breedte: 5,06 m

Tonnage: 38,00 bruto

Bouwjaar: 1954

Werk: J. Haerinck, Zeebrugge

Motor: Deutz 1954

Vermogen: 135 pk.

Eigenaars.

Pieter Verbeke (1954)

N.470 DE RITA.

J. Rathé - Deconinck (1965)

Zeger Lycke - Moeyaert (1968)

O.470 SERGE.

PVBA Anjo (1982)

PVBA Ranjo (1982) (zelfde eigenaar)

NV El Mar, Knokke - Heist (1987)

21.06.1987: geschraapt en afgebroken.

COPYRIGHT LVdC

VEEL PAPIER WEINIG CHOCOLA

rustig stukje. Hij heeft ook meer naar Stubru kunnen luisteren. Leve satelliet-TV! Hij was ook erg geschrokken door het overlijden van Bart Serreyn. Rust zacht, Barney. Qua lectuur is het de laatste van Dimitri Verhulst geworden.

EEN VRAAG AAN HET VISSERSFONDS INTERNET AAN BOORD

Oktober is een stormmaand geweest. De achten en negens (beaufort) vlogen ons letterlijk om de oren. In zo'n weer wordt het douchen al eens uitgesteld. Al is dat voor sommigen sowieso een zeldzaamheid.

Voor de derde keer op rij schrijf ik dit stukje op de brug. Ik ben nog steeds reserve-schipper, wat betekent dat de reguliere schipper vrijaf neemt terwijl ik deze column aan 't schrijven ben.

We hebben momenteel een ploeg van acht man, waarvan er telkens twee thuis zijn. Iedere reis wordt er afgelost, wat voor elk van ons neerkomt op drie reizen varen gevolgd door een rustperiode.

Zij die 'vers' overkomen naar Den Helder hebben geluk, want tegen de tijd dat zij arriveren is het werk meestal wel geklaard en hoeven zij zich enkel nog te installeren, d.w.z. eetzak wegsteken en bedje opmaken. Daarna kunnen ze luisteren naar onze straffe verhalen over de voorbije reis. Omgekeerd brengen zij de laatste nieuwtjes (of oude leugens) van de wal mee. Momenteel hebben we een Oostendenaar aan boord en dus komen de roddels deze keer vooral van de middenkust. Toen we verleden week binnenlagen in Den Helder, alwaar ik de Moormanbrug (aan boord al de Prut-brug genoemd) al vlotjes kan passeren, had ik een gesprek met de schipper van UK 47 en daar is internet aan boord. Ja, dan rest er bij thuiskomst niet veel nieuws meer te vernemen, wat natuurlijk niet erg is.

De aankoop van het systeem was niet goedkoop, zei hij, maar het abonnementsgeld kost slechts 150 euro/week, een bedrag dat gewoon van de besomming afgehouden wordt. Dit alles werd gerealiseerd in samenwerking met de Urkse Visafslag.

Chris (Prut) Meyers is visser aan boord van de Z 90. Visserijschool liep hij in Heist. Hij is gehuwd met Elke waarmee hij dochtertje Elise grootbrengt. Hij heeft lang gezocht wat voor hem de ideale storm-CD is. '10000 days' van TOOL kwam nu als beste uit de bus. Harde beukende muziek met hier en daar een

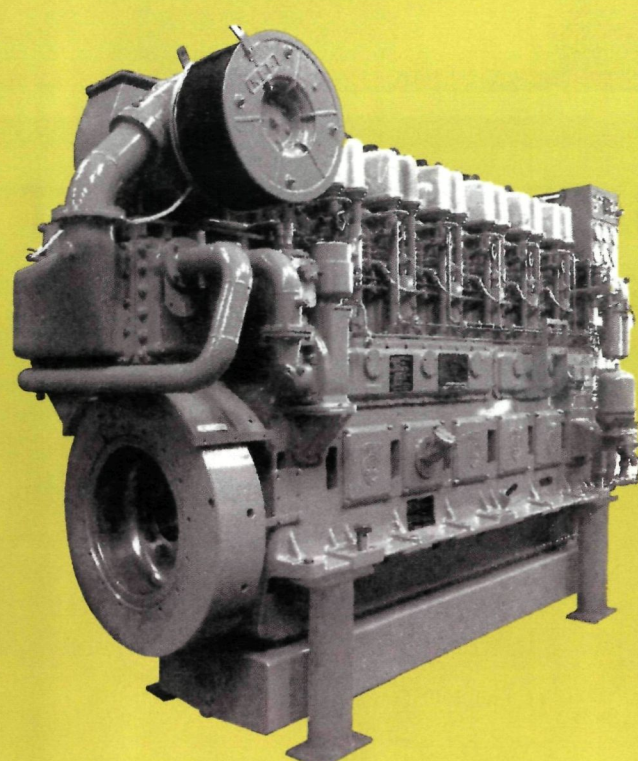

Uiteraard is m'n interesse gewekt en ik zal bij thuiskomst eens informeren hoe het systeem werkt. Maar misschien leest iemand van de Vlaamse Visveiling mijn column en heeft de

veiling al een voorstel klaarliggen, gewoon omdat ze het zo goed met ons voorhebben. Maar de geknippede instelling hiervoor lijkt me toch het VISSERSfonds te zijn (dat nu toch eigenlijk meer een REDERSfonds is). Werd dat dan niet opgericht voor de vissers?

Ik kwam in gesprek met die schipper omdat we ons vaartuig moesten langszij leggen tijdens ons nachte rust. Dat was trouwens de eerste keer dat ik dat manoeuvre moest uitvoeren en ja, het verliep zonder deuken of verfschilfers. Er zit dus verbetering in, want de eerste keer dat ik ergens moest aanmeren leverde een deukje in de voorstevens op. Ik had wel een excuus, want we hadden toen geen 'achterruit' en we zaten geplaagd met een slecht werkende stuurmachine. En zo heb ik toch ook al een stempel nagelaten op 't schip. Vergelijk het met een tattoo: een gedenkteken aan een periode uit je leven. Weghalen kan, maar kost veel geld.

Chris Prut • chris.prut@telenet.be

ABC Diesel

Bijna 100 jaar ervaring

Middelsnellopende dieselmotoren:
200-3750 kW
600-1000 tpm

Dé zekerheid voor een behouden vaart

Power you can t(h)rust

Wiedauwkaai 43 B-9000 Gent
T. +32 9 267 00 00 F. +32 9 267 00 67
info@abcdiesel.be www.abcdiesel.be

Hendrik Baelskaai 48 • 8400 Oostende
Tel: 059 70 70 55 • www.jollysailor.be

Het restaurant is elke werkdag open van 11h45 tot 14h00 en van 18h00 tot 20h30 (s'avonds op reservatie)

SCHILDERWERKEN ROMAN

Ploegstraat 36
8450 Bredene

TEL 0477/43 40 14
nick.roman@telenet.be

odvproductions@skynet.be

VANQUATHEM - LOMBAERTS - EGGERMONT Advocatenassociatie

Georges VANQUATHEM
Jean-Luc LOMBAERTS
Marijke EGGERMONT

Invalidenlaan 14
8301 Knokke-Heist

Tel. 050 51 43 43
Fax 050 51 03 06
G.S.M. 0475 68 00 69

- Visserijreglementering
- Maritiem recht
- Handels- en vennootschapsrecht
- Faillissementsrecht
- Bouwrecht en contracten
- Huurrecht: handel en privaat
- Verkeersrecht
- Invorderingen
- Familierecht

E-mail info@vanquathemenpartners.be